

„ТЪРГОВСКА БАНКА Д” АД

Оповестяване съгласно част осма от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент

ГОДИШНО ОПОВЕСТЯВАНЕ – КОНСОЛИДИРАНА ОСНОВА

2023 ГОДИНА

Настоящото годишно оповестяване на Търговска Банка Д АД е в съответствие с разпоредбите на част осма от Регламент (ЕС) № 575/2013 (Регламент 575), Директива 2013/36/ЕС (Директивата), Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/637 (Регламент 637).

Оповестяваната информация има за цел да осигури прозрачност по отношение на вътрешното управление на Банката. На всички заинтересовани страни (вкл. акционери, служители, клиенти и широката общественост) се представя основна информация като мащаби и разнородност на дейността на Банката, капитал, степени на риск, процеси на оценка и управление на риска и на тази основа участниците на пазара се информират за значимата качествена и количествена информация по отношение на основните рискови показатели в Банката. В допълнение на настоящото оповестяване може да бъде разглеждана информацията, включена във финансовите отчети и доклада за дейността на Банката към 31.12.2023 г., оповестени на интернет страницата на Банката (<https://www.dbank.bg/>).

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	ПРИЛОЖНО ПОЛЕ.....	3
II.	ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ И ОБЗОР НА РИСКОВО ПРЕТЕГЛЕНАТА СТОЙНОСТ НА ЕКСПОЗИЦИИТЕ.....	3
III.	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	7
IV.	ОБХВАТ НА ПРИЛАГАНЕ.....	15
V.	СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	17
VI.	ОТНАСЯНЕ ПО ГЕОГРАФСКИ ПРИЗНАК НА КРЕДИТНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ.....	20
VII.	ОТНОШЕНИЕ НА ЛИВЪРИДЖ	21
VIII.	ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЛИКВИДНОСТ	24
IX.	ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК И КРЕДИТНО КАЧЕСТВО	28
X.	ТЕХНИКИ ЗА РЕДУЦИРАНЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК	41
XI.	СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД	43
XII.	ВЪТРЕШНОРЕЙТИНГОВ ПОДХОД КЪМ КРЕДИТЕН РИСК	45
XIII.	ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ СПЕЦИАЛИЗИРАНО КРЕДИТИРАНЕ И КЪМ КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ИЗЧИСЛЕНИ ПО ПОДХОДА НА ОПРОСТЕНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИСКОВИТЕ ТЕГЛА	45
XIV.	КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА.....	45
XV.	ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ СЕКЮРИТИЗИРАЩИ ПОЗИЦИИ	46
XVI.	ВЪТРЕШНИ МОДЕЛИ ЗА ПАЗАРЕН РИСК	46
XVII.	ЕКСПОЗИЦИЯ КЪМ ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	46
XVIII.	ЛИХВЕН РИСК В БАНКОВИЯ ПОРТФЕЙЛ.....	48
XIX.	ВЪТРЕШНОРЕЙТИНГОВ ПОДХОД.....	49
XX.	ПОЛИТИКА И ПРАКТИКА ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА.....	49
XXI.	ОБРЕМЕНЕНИ С ТЕЖЕСТИ И СВОБОДНИ ОТ ТЕЖЕСТИ АКТИВИ	54
XXII.	РИСКОВЕ ОТ ЕКОЛОГИЧЕН, СОЦИАЛЕН И УПРАВЛЕНСКИ ХАРАКТЕР	55
XXIII.	РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.....	55
XXIV.	ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО	55

I. ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Настоящото оповестяване на „Търговска Банка Д“ АД е в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 575/2013 (Регламента), Директива 2013/36/ЕС (Директивата) и приетите от Банката Правила за оповестяване. Целта на оповестяването е да повиши информираността на клиентите, контрагентите и инвеститорите за поетите от Банката рискове, както и да представи методите за тяхната оценка и управление. Настоящото оповестяване включва изчерпателна информация за събития, позволяващи на участниците на пазара да правят оценка на ключова информация за Банката, като мащаби и разнородност на дейността и, капитал, степени на риск, процеси за оценка и управление на риска и на тази основа – на рисковия профил на Групата на Банката.

В допълнение на настоящото оповестяване може да бъде разглеждана информацията, включена във финансовите отчети и доклада за дейността на Банката към 31.12.2023 год., оповестени на интернет страницата на Банката.

„Търговска Банка Д“ АД (предишно наименование Демирбанк (България) АД) е създадена на 15.04.1999 г. като акционерно дружество. Адресът на управление на банката е: гр. София, р-н Красно село, бул. „Ген. Тотлебен“ № 8. „Търговска Банка Д“ АД е универсална банка, притежаваща лиценз за извършване на банкови услуги в страната и чужбина, в местна и чужда валута, както и за извършване на други дейности и сделки по чл. 2, ал. 1 и ал. 2 от Закона за кредитните институции. Регистрираният акционерен капитал на банката към 31 декември 2023 г. възлиза на 90 064 000,00 лева, разпределен в 90 064 бр. обикновени поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 000 лева всяка една. Капиталът на банката е собственост на г-н Фуат Гювен (действителен собственик на капитала), като част от капитала се притежава от него пряко – 55.52 % акционерно участие, а останалата част - чрез компанията „ФОРТЕРА“ АД с ЕИК 175194303 - с участие в капитала от 44.48 %.

Консолидираният финансов отчет на Групата на Търговска банка Д АД е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС).

II. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ И ОБЗОР НА РИСКОВО ПРЕТЕГЛЕНАТА СТОЙНОСТ НА ЕКСПОЗИЦИИТЕ

Раздел А – Основни показатели Оповестявания, изисквани по член 447, букви а) – ж) и член 438, буква б) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Групата на Банката оповестява информацията, посочена в член 447, букви а) – ж) и член 438, буква б) от Регламент 575, като използва образец EU KM1 от него.

31.12.2023 година		а	б
Консолидирана основа		2023	2022
	Налични собствени средства (стойност)		
1	Базов собствен капитал от първи ред (БСК1)	160,328	145,522
2	Капитал от първи ред	160,328	145,522
3	Общ капитал	160,328	145,522
	Рисково претеглена стойност на експозициите		
4	Обща рискова експозиция	987,295	863,009
	Коефициенти на капиталова адекватност (като процент от рисково претеглената стойност на експозициите)		
5	Отношение на БСК1 (%)	18.11%	16.86%
6	Отношение на капитала от първи ред (%)	18.11%	16.86%
7	Отношение на общата капиталова адекватност (%)	18.11%	16.86%
	Допълнителни капиталови изисквания с оглед на рисковете, различни от риска от прекомерен ливъридж (като процент от рисково претеглената стойност на експозициите)		
EU 7а	Допълнителни капиталови изисквания с оглед на рисковете, различни от риска от прекомерен ливъридж (%)	0.75	0.75
EU 7б	в т.ч.: изпълнени с БСК1 (процентни пунктове)	0.75	0.75
EU 7в	в т.ч.: изпълнени с капитал от първи ред (процентни пунктове)		
EU 7г	ОКИПНПО (%)	8.75	8.75
	Комбинирано изискване за буфер и съвкупно капиталово изискване (като процент от рисково претеглената стойност на експозициите)		
8	Предпазен капиталов буфер (%)	2.5	2.5
EU 8а	Предпазен буфер за установен на равнище държава членка макропруденциален или системен риск (%)		
9	Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер (%)	2	1
EU 9а	Буфер за системен риск (%)	3	3
10	Буфер за глобалните системно значими институции (%)		
EU 10а	Буфер за други системно значими институции (%)		
11	Комбинирано изискване за буфер (%)	7.5	6.5
EU 11а	Съвкупно капиталово изискване (%)	15.50	14.50
12	БСК1, наличен след изпълнение на ОКИПНПО (%)	16.25	15.25
	Отношение на ливъридж		
13	Мярка за общата експозиция	1,724,678	1,661,091
14	Отношение на ливъридж (%)	9.3	8.76
	Допълнителни капиталови изисквания с оглед на риска от прекомерен ливъридж (като процент от рисково претеглената стойност на експозициите)		
EU 14а	Допълнителни капиталови изисквания с оглед на риска от прекомерен ливъридж (%)	-	-
EU 14б	в т.ч.: изпълнени с БСК1 (процентни пунктове)		
EU 14в	Общо изискване за отношението на ливъридж по ПНПО (%)		
	Изискване за буфер на отношението на ливъридж и съвкупно изискване за отношението на ливъридж (като процент от мярката за общата експозиция)		
EU 14г	Изискване за буфер на отношението на ливъридж (%)	-	-
EU 14д	Съвкупно изискване за отношението на ливъридж (%)	-	-
	Коефициент на ликвидно покритие		
15	Общо висококачествени ликвидни активи (ВКЛА) (среднопретеглена стойност)	377,342	366,062
EU 16а	Изходящи парични потоци — Обща претеглена стойност	213,187	186,569
EU 16б	Входящи парични потоци — Обща претеглена стойност	111,446	70,195
16	Общо нетни изходящи парични потоци (коригирана стойност)	105,308	116,375
17	Отношение на ликвидно покритие (%)	413.65%	318.04%
	Коефициент на стабилност на нетното финансиране		
18	Общо налично стабилно финансиране	1,314,462	1,236,996
19	Общо изисквано стабилно финансиране	857,615	781,660
20	ОНСФ (%)	153.27%	158.25%

Раздел Б – Обзор на рисково претеглената стойност на експозициите

1. Обзор на общата рискова експозиция. Оповестявания, изисквани по член 438, буква г) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 438, буква г) от Регламент 575, като използва образец EU OV1 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		Обща рискова експозиция		Общ размер на капиталовите изисквания
		а	б	в
		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
1	Кредитен риск (без КРК)	878,982	792,046	70,319
2	В т.ч.: стандартизиран подход	878,982	792,046	70,319
3	В т.ч.: основен вътрешнорейтингов подход (F-IRB)			
4	В т.ч.: разграничителен подход			
EU 4а	В т.ч.: капиталови инструменти съгласно опростения подход за претегляне на риска			
5	В т.ч.: усъвършенстван вътрешнорейтингов подход (A-IRB)			
6	Кредитен риск от контрагента (КРК)			
7	В т.ч.: стандартизиран подход			
8	В т.ч.: метод на вътрешните модели (МВМ)			
EU 8а	В т.ч.: експозиции към ЦК			
EU 8б	В т.ч.: корекция на кредитната оценка (ККО)			
9	В т.ч.: друг КРК			
10	Не е приложимо			
11	Не е приложимо			
12	Не е приложимо			
13	Не е приложимо			
14	Не е приложимо			
15	Риск във връзка със сетълмента			
16	Секюритизиращи експозиции в банковия портфейл (след тавана)			
17	В т.ч.: подход SEC-IRBA			
18	В т.ч.: SEC-ERBA (в т.ч. ПВО)			
19	В т.ч.: подход SEC-SA			
EU 19а	В т.ч.: 1 250 %/приспадане			
20	Позиционен, валутен и стоков риск (пазарен риск)			
21	В т.ч.: стандартизиран подход			
22	В т.ч.: ПВО			
EU 22а	Големи експозиции			
23	Операционен риск	108,313	70,963	5,677
EU 23а	В т.ч.: подход на базисния индикатор			
EU 23б	В т.ч.: стандартизиран подход			
EU 23в	В т.ч.: усъвършенстван подход за измерване			
24	Стойности под праговете за приспадане (за които се прилага рисково тегло от 250 %)			
25	Не е приложимо			
26	Не е приложимо			
27	Не е приложимо			
28	Не е приложимо			
29	Общо	987,295	863,009	75,996

2. Информация за процеса на оценка на капиталовата адекватност на институцията
Оповестявания, изисквани по член 438, букви а) и в) от Регламент 575

Съгласно член 438, букви а) и в) от Регламент 575, Банката трябва да оповести своите подходи към оценяването на вътрешния капитал за поддържане на настоящите и бъдещите дейности и при искане от съответния орган – резултата от вътрешния процес за оценка на капиталовата адекватност на Банката.

Вътрешният анализ на адекватността на капитала (ВААК) е неделима част от цялостната рамка за управление на Групата на Банката. ВААК се базира на добре установени процеси и системи за управление и контрол, включващи принципи на ръководството, управление на риска и стратегическото планиране. Вътрешният анализ на адекватността на капитала е съобразен и с изискванията, заложи в Насоки на ЕБО относно информацията, свързана с ВААК, събирана за целите на процеса на надзорен преглед и оценка (EBA/GL/2016/10), издадени съгласно член 16 от Регламент (ЕС) №1093/2010.

Правилата за Вътрешен анализ адекватността на капитала уреждат изискванията за ВААК, реда, по който той се осъществява с ясно и прозрачно възлагане на отговорностите при спазване на разпределението на функциите. Правилата представляват описание на цялостната архитектура на ВААК – основата на процеса по ВААК, рамката на този процес, компонентите на ВААК, обхвата на отчета по ВААК, капиталова адекватност и управление на капитала.

В съответствие с разпоредбите на чл. 73 от Директивата, Групата извършва редовен вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, който тя счита за достатъчен за покриване на естеството и степента на всички рискове, на които тя е или може да бъде изложена (вътрешен капитал), като използва надеждни, ефективни и цялостни стратегии и процеси. Рисковият профил на Групата и допустимите степени на поемания риск служат като начална точка за процеса по оценка на вътрешния капитал. Процесът на ВААК е рисков базиран, обхваща всички съществени рискове, на които Групата е изложена, и се основава на адекватни процеси за измерване, оценка и управление. ВААК включва информация за рисковете съпътстващи дейността на Групата, политиките и подходите прилагани при управлението им, вътрешните контролни процедури за редуциране на присъщите рискове, оценки по видове риск в контекста на достатъчност на капиталова обезпеченост, прогнозни данни за развитието на значими за дейността рискове и обезпечаването им с вътрешен капитал. В допълнение други ключови компоненти са стрес тестовете и редовно провежданите симулации, основани на предварително разработени сценарии.

- *ВААК е инструмент на вътрешното управление:* процесът по ВААК е неразделна част от управлението и процеса на вземане на решения в Групата. ВААК осигурява подкрепа на цялостната оценка относно надеждността и жизнеспособността на Групата.

- *Прилагане на принципа на пропорционалност:* Групата поддържа непрекъснат процес по ВААК, който е съобразен с големината и сложността на дейността й.

• *Оценка на всички основни рискове:* в основата на ВААК стои гарантирането на капиталова адекватност над минимално изискуемите стойности, като всички съществени рискове, на които Групата е или може да бъде изложена, са надеждно оценени.

Рисковият профил на Групата и допустимите степени на поемания риск служат като начална точка за процеса по оценка на вътрешния капитал. При всяка съществена негова промяна процесът на вътрешен анализ на адекватността на капитала подлежи на преглед, в допълнение на периодичния годишен преглед.

Групата изготвя и Плана за възстановяване, чрез който се определят мерки, необходими за предприемане в случай на значително влошаване на финансовото състояние с цел възстановяване. Основните показатели, за които се разглежда отражението на събитията, включени в Плана за възстановяване, са капиталови показатели, показатели за ликвидност, показатели за рентабилност, показатели за качеството на активите. Поради тази причина ВААК и Планът за възстановяване са силно интегрирани в цялостното управление на риска.

Капиталовото планиране в Групата е функция на определения рисков апетит и капиталовите изисквания. Разработва се Капиталов план с цел осигуряване на достатъчно капитал за обезпечаване както на целевите стойности, заложи в стратегията, така и за осигуряване на достатъчни резерви за абсорбиране на непредвидени шокове.

Същевременно ръководството на Групата осъзнава, че процесът на ВААК следва да е насочен към бъдещето и в отчета по ВААК визията за бъдещето е вписана като неразделна част от оценката на текущото състояние и представлява добра основа за управление, планиране и вземане на решения.

На база вътрешния анализ на адекватността на капитала, ръководството на Групата изразява становище за адекватността на капитала, което се представя пред БНБ чрез отчета по ВААК.

3. Дялови участия в дружества от застрахователния сектор - Образец EU INS1. Оповестявания, изисквани по член 438, букви е) от Регламент 575.

31.12.2023 година		а	б
		Стойност на експозицията	Рисково претеглена стойност на експозицията
1	Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР ЕООД	24	24

4. Финансови конгломерати – Образец EU INS2. Оповестявания, изисквани по член 438, букви ж) от Регламент 575. Групата не принадлежи към финансов конгломерат.

III. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В настоящия раздел са оповестени общите цели и политики на Групата за управление на риска, а за всяка отделна категория риск информацията по чл. 435 от Регламент 575 се оповестява чрез единните технически стандарти, заложи в Регламент 637, за всяка категория риск.

Раздел А – Подход на Групата за управление на риска

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1, буква е) от Регламент 575

Ръководството на Групата на Търговска Банка Д АД счита управлението на риска за неразделна част от своя подход към управлението на финансовата стабилност и устойчивост и затова рисковете, на които Групата е или може да бъде изложена, са внимателно изследвани и управлявани. Стратегията за управление на риска на Групата се съсредоточава в следните направления:

- управление на кредитния риск и риск от контрагента;
- управление на пазарния риск, в т. ч. позиционния риск (общ и специфичен) при дълговите и капиталовите инструменти, валутния и стоковия риск за целия портфейл (търговски и/или банки);
- управление на операционния риск;
- управление на ликвидния риск;
- управление на лихвения риск в банковия портфейл;
- управление на риска от концентрация в кредитния портфейл;
- управление на риск от прекомерен ливъридж;
- управление на екологични, социални и управленски рискове;
- управление на рискове свързани с информационни и комуникационни технологии и сигурността;
- управление на риск от изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- управление на стратегическия и репутационния риск.

Основните рискове, които Групата е идентифицирала като съществени в своята дейност, са кредитен, пазарен, операционен, ликвиден, лихвен риск в банковия портфейл и риск от концентрация в кредитния портфейл и те се управляват с цел за поддържане на финансовата стабилност и съхраняване на акционерния капитал. Ръководството на Групата отговаря за изготвянето, одобряването и внедряването на рамка за рисков апетит, както и за подобряване на рисковата култура на всички служители. Водеща фигура в този процес има Главен риск директор и Член на УС, който е отговорен за разработването на система за измерване и мониторинг на текущия рисков профил на Групата и неговото съпоставяне с приетите нива за отделните видове риск.

Възползвайки се от растежа и стратегическото развитие на Групата, през последните две години акционерите са увеличили капитала ѝ чрез отнасяне на печалба във фонд „Резервен“, след разпределяне на дивидент. На консолидирана основа към 31.12.2023 г. показателят възвращаемост на капитала (RoE) е в размер на 20,49%, а показателя възвращаемост на активите (RoA) е в размер на 2,33%.

Адекватното управление на необслужваните експозиции, довело до тяхното редуциране на ниво от 5.12% от общите кредитни експозиции към 31.12.2023 г., отразява както визията на ръководството за устойчиво развитие, така и пряката му ангажираност в обезпечаването на адекватна и стабилна капиталова позиция. Изложените постигнати показатели онагледяват основната цел на Групата - поддържане на оптимална капиталова адекватност, т.е. оптимално капиталово покритие на банковите рискове за изпълнение на стратегическите ѝ цели, при спазване на банковите регулации. Политиките на Групата, свързани с осигуряването на собствен капитал, достатъчен за дългосрочното ѝ стабилно развитие, както и извършваните стрес тестове по вътрешни модели или конкретно изисквани от регулаторния орган, подпомагат ръководството на Групата да взема правилните оперативни и дългосрочни управленски решения.

Ликвидната позиция на Групата към 31.12.2023 г. е стабилна и показателите за ликвидност надвишават регулаторно определените нива. Групата разполага с достатъчно като количество и качество ликвидни буфери, в т.ч. по съответни валути, съставени от висококачествени ликвидни активи. Ликвидните буфери покриват в достатъчна степен основните рискове, на които е изложена Групата, и ѝ дават възможност да продължи дейността си като действащо предприятие и да изпълнява стратегията си за развитие при определения риск апетит.

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1

Цялостната рамка на методите, организационната структура и процесите в групата на „Търговска банка Д“ АД е дефинирана в Политиката за управление на риска и Риск стратегията, приети от Комитет по риска и одобрени от Управителен и Надзорен съвет.

Тя цели определяне на консистентна и ефективна система за управление на риска, в пълно съответствие с местните регулаторни изисквания, ръководните принципи за управление на риска на БНБ и Европейския банков орган, които са неразделна част от процеса на надзорен преглед по Втори стълб. Рисковата стратегия се актуализира ежегодно и се одобрява от Управителен и Надзорен съвет.

Риск стратегията е ключов елемент от рамката за управление на риска в групата на „Търговска банка Д“ АД. Целта ѝ е да определи общата склонност към поемане на риск във връзка с всички значими рискове, по начин позволяващ дефиниране на рисковия апетит и отчита очакванията на акционерите и изискванията на регулаторите. Рисковата стратегия дефинира поемането на балансиран риск, свързан с основния бизнес на групата на „Търговска банка Д“ АД в сегменти големи и средни корпоративни клиенти, публични клиенти и малък бизнес и граждани, включително при управление на активите и пасивите.

Рисковата стратегия дефинира нисък до среден до висок риск апетит при поемане на кредитен, пазарен и операционен риск.

Вътрешно-нормативните документи – политики, правила, процедури и процеси подлежат на преглед поне веднъж годишно за изчерпателност и съответствие с промените в нормативните изисквания. Управителният съвет носи отговорност за приемането на необходимите правила и

станданти и прилагането им за управление на рисковете. Процесите са така структурирани, че да има възможност за ефективно управление на риска и възвръщаемостта, както и за ефективно управление на капитала.

Рисковият капитал е ключов рисков индикатор и дефинира рисковия толеранс. Рисковият капитал се използва като индикатор за регулаторна адекватност, агрегиране на рисковете, достатъчност на капитала и лимити.

Организационната структура е ясно дефинирана и покрива всички категории рискове, към които е изложена групата на Банката.

а) Стратегии и процеси за управление на рисковете

Групата прилага стратегия за управление на рисковете, в която са заложили стандартизираните правила и процедури, гарантиращи спазването на изискванията на Регламент (ЕС) №575, както и на утвърдените стандарти за добра банкова практика.

Основни елементи на стратегията за управление на рисковете са:

- създаване на цялостна документация, определяща понятието за риск, методите за неговото измерване, управление и контрол;
- дефиниране на процесите, създаване на организация и разпределение на отговорностите между органите на банката и длъжностните лица, свързани с управлението на риска;
- планиране и разпределение на капитала, съобразно нормативните изисквания за капиталово покритие на присъщите рискове;
- мониторинг и контрол, докладване и управление на риска;

Политиката на Групата за управление на риска обхваща следните основни видове риск:

- кредитен риск;
- концентрационен;
- пазарен риск;
- ликвиден риск;
- операционен риск;

При управление на рисковете Групата прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност.

Риск при дъщерни дружества. Банката следи за наличие на всички видове риск при отпускане на финансиране на дъщерни дружества. Формирането на експозиции към дъщерни дружества се извършва само след единодушно решение на колективния управителен орган на Банката и след предварително одобрение от Надзорния Съвет. При формирането на експозиции към дъщерни дружества Банката спазва изискването на чл.45 от ЗКИ да не предоставя облагодетелстващи условия, изразяващи се в сключване на сделка, която поради своето

естество, цел, характеристика или риск банката обичайно не би сключила с клиенти, различни от свързаните и дружества и събиране на лихви, такси или други парични задължения или приемане на обезпечения, които са по-ниски от тези, изисквани от други клиенти при сходни случаи. При формиране на експозиции към дъщерни дружества, общата експозиция към едно лице, което не е кредитна институция или инвестиционен посредник, не може да надвишава 10 на сто от собствения и капитал и общия размер на всички формирани експозиции на банката към всички дъщерни дружества не може да надхвърля 20 на сто от собствения и капитал.

b) Структура и организация на функциите по управление на риска

Организационната структура за управление на рисковете в Групата (кредитен, пазарен, ликвиден, операционен) е централизирана.

Общото управление на риска се осъществява от Управителния съвет, Изпълнителните директори и Главния риск мениджър. Последните периодично докладват на Надзорния съвет за основните моменти в управлението на риска в Групата.

В групата на Банката са структурирани следните колективни органи за управление на риска:

- Комитет по риска (КР);
- Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП);
- Комитет за определяне на очаквани кредитни загуби (КОКЗ);
- Кредитен комитет;
- Комитет за оценка на рискови събития(КОРС);

Постигната е съвместимост и съгласуваност на системите за контрол на риска и на консолидирана основа и неговото отчитане за надзорни цели.

Членовете на УС, в това число и Главният риск мениджър контролират, прилаганата от Групата стратегия за управлението на риска в съответствие с функциониращата пазарна среда, и спазването на отделните параметри и лимити, делегирани на ресорните им оперативни звена.

Организационната структура на Банката е конструирана на принципа на пълно ресорно разделяне и независимост на звената поемащи рискове и звената отчитащи, оценяващи и контролиращи съответните рискове.

Дирекция „Кредитна политика и контрол на кредитен портфейл“, съвместно с отдели „Управление на кредитния риск“ и „Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск“извършват дейността по измерване, мониторинг и контрол на риска на Групата.

c) Обхват и естество на системите за измерване на риска

Съществуващата система от лимити е създадена да помага ефективното управление на риска. Лимитите са разделени по държави, видове активи, контрагенти, отрасли и други и се преразглеждат регулярно.

Групата има единен план за провеждане на стрес тестове. Целта на стрес-тестовете е да направят оценка на финансовото състояние на групата, когато тя е изправена пред възникването на сериозни рискови събития, които биха могли да повлияят на финансовото ѝ представяне, на капиталовата адекватност и дори функционирането ѝ. Основната роля на стрес-тестовете произтича от факта, че те могат да увеличат издръжливостта на Групата, когато тя е изправена пред финансова криза.

Плана за провеждане на стрес тестовете обхваща всички съществени рискове на които е изложена Групата. С цел да бъдат част от надеждна рамка за управление на риска, стрес-тестовете се провеждат с подходяща честота. Резултатите от проведените стрес тестове се представят на съответния орган, съгласно описания процес на ескалация в зависимост от резултатите на представения стрес тест.

Последователен и ефективен мониторинг

Групата използва стандартизиран процес за мониторинг, който покрива всички видове риск, към които е изложена.

Процесите са така структурирани, че да дават възможност за ефективно управление на риска. Основна роля за ефективността на процесите е дефинираната ясна комуникация между отделните звена.

d) Адекватност на механизмите за управление на риска

В Групата е създадена адекватна система за идентифициране, управление и контрол на рисковия профил. Органите, отговорни за превантивното и текущо управление на рисковете са Управителен съвет, Колективни органи на управление – Комитет по риска, Комитет за управление на активите и пасивите (КУАП), Кредитен комитет (КК), Комитет за оценка на очаквани кредитни загуби(КОКЗ) и Комитет за оценка на рискови събития(КОРС).

Общият контрол по спазването на политиките и правилата се осъществява от Управителния съвет, чиито задължения включват регулярен мониторинг на изложеността на Групата към риск и съблюдаване на ефективността от възприетите политики за управлението му. Решенията им се контролират от Надзорен съвет.

Надзорният съвет изпълнява функциите на Комитет по риска, съгласно изискванията на Закона за кредитните институции и Наредба 7 на Българската народна банка за организацията и управлението на рисковете в банките. При изпълнение на своите функции като Комитет по риска, Надзорният съвет се придържа към предварително приети правила за работа на Надзорния съвет като Комитет по риска. Надзорният съвет, като Комитет по риска, провежда заседания минимум веднъж на 6(шест) месеца. При осъществяване на своите функции и дейност Надзорния съвет, като Комитет по риска се подпомага от Комисия в състав: Председателят на УС на Банката, Директор дирекция Кредитна политика и контрол на кредитен портфейл, Ръководител отдел Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск, Директор дирекция Корпоративно банкиране, Директор дирекция ПКФОГС и Директор дирекция Правна. На своите заседания Комитета по риска обсъжда: Рисков профил – Кредитен риск, Рисков

профил – Пазарен и операционен риск, Капитал и обща капиталова адекватност. Планирани нива и изпълнение.

е) Кратък отчет за управление на риска

Рискът е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата в банковия отрасъл извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, Групата прилага Регламент ЕС №575/2013 и Директива №36/2013 на Европейския парламент и на Съвета с принципно новите капиталови изисквания за покритие на рисковете от дейността.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информиране и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на по управлението на риска са:

Принцип 1: Централизирано управление и контрол върху основните видове риск – кредитен, пазарен, ликвиден и операционен;

Принцип 2: Постоянно наблюдение, анализ и прогнозиране на рисковите фактори, съпътстващи банковите дейности;

Принцип 3: Параметризиране на основните банкови рискове чрез разработване на допустими пределни нива (лимити);

Принцип 4: Независимост на звената с контролни функции от бизнес звената в Групата в процеса на идентифициране, анализ, оценка, наблюдение и контрол на основните банкови рискове. Управлението на специфичните рискове, присъщи на конкретна банкова дейност, се осъществява основно от оперативните звена и ръководствата на структурните звена на Групата и се регламентира в политиките, правилата и процедурите за извършване на съответната банкова дейност;

Принцип 5: Внедряването на нови банкови продукти и услуги задължително се съпровожда от оценка на възможните рискове и от процедури по тяхното контролиране. Предложението се

изготвя от дирекцията, предлагаща внедряването на новия продукт и се внася в Управителния съвет на Банката в общия пакет документи, регламентиращ продукта.

Принцип 6: Идентифицирането, оценката и наблюдението на отделните видове риск се извършва периодично от компетентните звена, в съответствие с действащите правила и процедури за тяхното управление.

Раздел Б – Управленски механизми

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 2

- Информация за процеса на управление на Търговска банка Д АД

Брой директорски длъжности, заемани от членовете на ръководния орган

Към 31.12.2023 г. в ръководният орган на Банката има петчленен управителен съвет и тричленен надзорен съвет. Управителният съвет се състои от:

- Главен изпълнителен директор и Председател на Управителния съвет
  - Изпълнителен директор
  - Член на Управителния съвет
  - Член на Управителния съвет и Директор дирекция Корпоративно банкиране
  - Член на Управителния съвет и Главен мениджър Банкиране на дребно и Клонова мрежа
- Подбор на членовете на ръководния орган

Членовете на управителния и контролен орган на Банката се подбират при спазване изискванията, установени в чл.11 на Закона за кредитните институции и Наредба №20 на БНБ за издаване на одобрения за членове на управителния съвет и надзорния съвет на кредитна институция и изискванията във връзка с изпълнение на техните функции.

- Специфични изисквания към членовете на управителни и контролни органи на Банката

Към 31.12.2023 г. в ръководния орган на Банката има петчленен управителен съвет и тричленен надзорен съвет.

Към 31.12.2023 година при подбора на членовете на ръководния орган на групата на Банката са приложени следните критерии:

- а) Баланс на подходящи знания, умения и опит;
- б) Разнообразие в квалификацията и професионалния опит на членовете на ръководния орган, необходими за управлението на Банката и осигуряващи многообразие на мненията при вземане на решения;
- в) Качества като честност, почтеност и независимост, гарантиращи осъществяване на основната дейност и функции на Банката при спазване на принципа на отделяне на достатъчно време за изпълнение на задълженията на членовете на ръководния орган.

Групата на Банката е разработила и приела Политика за осигуряване на разнообразие при подбор на членовете на ръководния орган, съгласно чл. 435, пар.2, буква в) от Регламент 575/2013 и е определила изпълнението на функциите на Комитет по подбор, съгласно изискванията на ЗКИ.

- Комитет по риска

През изтеклата 2023 год. има четири регулярни заседания на комитета по риска и извънредни, свързани с различни по характер рискови теми.

- Потоци от информация за риска, изпращана към ръководния орган

За целите на управление на риска в групата на Банката ръководните органи получават информация, анализи, справки и отчети за риска, изготвяни както от специализираните звена – регулярно на дневна, месечна и тримесечна база, така и от всяка друга организационна единица - конкретно по различни поводи и сделки. Потоците от информация, свързана с рисковия профил и характеристики на отделни инструменти, сделки или цели портфейли с активи се използват при взимането на управленски решения, съобразени с рисковата стратегия и рисков апетит на групата.

IV. ОБХВАТ НА ПРИЛАГАНЕ

- 1. Разлики между обхвата на консолидация за счетоводни и за пруденциални цели и съотнасяне на категориите финансови отчети с използваните за регулаторни цели рискови категории.***

Групата на Банката няма разлики между обхвата на консолидация за счетоводни и за пруденциални цели. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 436, букви б) и в) от Регламент 575, , като използва образци EU LI1 и EU LI3 от него. Образец EU LI1:

31.12.2023 година Консолидирана основа	а	б	в	г	д	е	ж
	Балансови стойности, както са посочени в публикуваните финансови отчети	Балансови стойности съгласно обхвата на консолидация за пруденциални цели	Балансови стойности на позициите,				
			за които се прилага нормативната уредба на кредитния риск	за които се прилага нормативната уредба на кредитния риск от	за които се прилага нормативната уредба на секюритизациите	за които се прилага нормативната уредба на пазарния риск	за които не се прилагат капиталови изисквания или които се приспадат
Разбивка по класове активи според баланса в публикуваните финансови отчети							
1 Парични наличности	27,081	27,081	27,081				
2 Парични салда в централни банки	276,898	276,898	276,898				
3 Други депозити на виждане	7,037	7,037	7,037				
4 Капиталови инструменти	274	274	274				
5 Дългови ценни книжа	191,678	191,678	191,678				
6 Кредити и аванси	1,058,309	1,058,309	1,058,309				
7 Инвестиции в дъщерни предприятия, съвместни предприятия и асоциирани предприятия	0	0	0				
8 Имоти, машини и съоръжения	45,349	45,349	45,349				
9 Инвестиционни имоти	10,370	10,370	10,370				
10 Нематериални активи	4,567	4,567					4,567
11 Текущи данъчни активи	366	366	366				
12 Други активи	32,482	32,482	32,482				
13 Нетекучи активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба	0	0	0				
Общо активи	1,654,411	1,654,411	1,649,844	0	0	0	4,567
Разбивка по класове пасиви според баланса в публикуваните финансови отчети							
1 Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	1,443,117	1,443,117					
2 Провизии	1,238	1,238					
3 Данъчни пасиви	1,446	1,446					
4 Други пасиви	4,722	4,722					
5 Внесен капитал	90,064	90,064					
6 Натрупан друг всеобхватен доход	-7,051	-7,051					-7,051
7 Други резерви	82,201	82,201					
8 Печалба или загуба, относима към собствениците на предприятието майка	38,674	38,674					
Общо пасиви и собствен капитал	1,654,411	1,654,411	0	0	0	0	-7,051

Образец EU L13 Обзор на разликите в обхвата на консолидацията (по субекти):

а	б	в	г	д	е	ж	з
Наименование на субекта	Метод на консолидация за счетоводни цели	Метод на консолидация за пруденциални цели					Описание на субекта
		пълно консолидиране	пропорционално консолидиране	метод на собствения капитал	нито консолидиран, нито приспаднал	приспаднал	
Д ИНВЕСТ ПАРК ЕООД	пълно консолидиране	X					Нефинансово предприятие
Д ИМОТИ ЕООД	пълно консолидиране	X					Нефинансово предприятие
ИНВАНЧОВ СТАН ЕООД	пълно консолидиране	X					Нефинансово предприятие
Д ЛИЗИНГ ЕАД	пълно консолидиране	X					Финансова институция
Д ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН БРОКЕР ЕООД	пълно консолидиране	X					Застрахователен брокер

2. Основни източници на разлики между използваните за регулаторни цели стойности на експозициите и балансовите стойности във финансовите отчети Оповестявания, изисквани по член 436, букви б) и г) от Регламент 575

Няма разлики между използваните за регулаторни цели стойности на експозициите на Групата на Банката и балансовите стойности във финансовите отчети.

3. Корекции на пруденциалната оценка Оповестявания, изисквани по член 436, буква д) от Регламент 575.

Групата на Банката не прилага основния подход за определяне на допълнителната корекция на принудителната оценка в съответствие с глава III от Делегиран регламент (ЕС) 2016/101 на Комисията за допълване на Регламент 575.

V. СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА

1. Състав на собствените средства за регулаторни цели и равняване на собствените средства за регулаторни цели със счетоводния баланс в одитираните финансови отчети. Оповестявания, изисквани по член 437, букви а), г), д) и е) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Групата оповестява информацията, посочена в член 437, букви а), г), д) и е) от Регламент 575, като използва образци EU CC1 и EU CC2 от него. В процеса на изготвяне на надзорната отчетност за капиталовите изисквания, Банката спазва изискванията на рамката CRD IV (Регламент (ЕС) № 575/2013 (Регламента) и Директива 2013/36/ЕС (Директивата), приетите Насоки в съответствие с „бързата редакция“ на Регламент (ЕС) № 575/2013 в отговор на пандемията от COVID-19 и Наредба № 7 на БНБ за организация и управление на рисковете в банките, както и определените от БНБ минимални изисквания за собствен капитал и приемливи задължения. Групата на Банката не прилага преходните режими определени в чл. 473а на Регламент (ЕС) № 575/2013 и собственият капитал и съотношенията на капиталова адекватност отразяват пълното въздействие на МСФО 9 или аналогичните очаквани кредитни загуби.

Образец EU CC2 — Равняване на собствените средства за регулаторни цели със счетоводния баланс в одитираните финансови отчети

31.12.2023 година Консолидирана основа		Счетоводен баланс, както е в публикуваните финансови отчети	Суми от значение за собствените	
			Базов собствен капитал	Съотнасяне към редове в образец Образец EU CC1
Активи — разбивка по класове активи според баланса в публикуваните финансови отчети				
1	Нематериални активи	4,567	-4,567	8
	Общи активи			
Пасиви — разбивка по класове пасиви според баланса в публикуваните финансови отчети				
	Общо пасиви	0	0	
Акционерен капитал				
2	Акционерен капитал	90,064	90,064	1
3	Натрупан друг всеобхватен доход	-7,051	-7,051	3
4	Печалба или загуба, относима към собствениците на предприятието майка	38,674	38,674	
5	Други резерви	82,201	82,201	2
	Общо акционерен капитал	203,888		

Образец EU CC1 — Състав на собствените средства за регулаторни цел.

31.12.2023 година Консолидирана основа		(а) Стойности	(б) Съотношение към редовете в образец Образец EU CC2
Базов собствен капитал от първи ред (БСК1): инструменти и резерви			
1	Капиталови инструменти и свързани с тях премийни резерви от емисии в т.ч.: Инструмент тип 1	90,064	2
	в т.ч.: Инструмент тип 2		
	в т.ч.: Инструмент тип 3		
2	Неразпределена печалба	38,674	5
3	Натрупан друг всеобхватен доход (и други резерви)	75,150	3
EU-3a	Фонд за покриване на общи банкови рискове		
4	Допустими елементи по член 484, параграф 3 от РКИ и свързани премийни резерви от емисии, подлежащи на постепенно отпадане от БСК1		
5	Малцинствени участия (включени в консолидирания БСК1)		
EU-5a	Проверена от независимо лице междинна печалба, от която са приспаднати всички предвидими отчисления от печалбата или дивиденди		
6	Базов собствен капитал от първи ред (БСК1) преди корекции с оглед на нормативните изисквания	165,214	
Базов собствен капитал от първи ред (БСК1): корекции с оглед на нормативните изисквания			
7	Допълнителни корекции на стойността (сума с отрицателен знак)	-319	
8	Нематериални активи (нето от свързания данъчен пасив) (сума с отрицателен знак)	-4,567	1
9	Не се прилага		
10	Отсрочени данъчни активи, които се основават на бъдеща печалба, с изключение на тези, които произтичат от временни разлики (нето от свързания данъчен пасив, когато са изпълнени условията в член 38, параграф 3 от РКИ) (сума с отрицателен знак)		
11	Резерви от преоценка по справедлива стойност, свързани с печалба или загуба от хеджиране на парични потоци на финансови инструменти, които не са оценени по справедлива стойност		
12	Суми с отрицателен знак, получени от изчислението на размера на очакваната загуба		
13	Всяко увеличение в собствения капитал, което произтича от секюритизирани активи (сума с отрицателен знак)		
14	Печалба или загуба от оценяването по справедлива стойност пасиви в резултат на промени в собствения кредитен рейтинг		
15	Активи на пенсионни фондове с предварително определен размер на пенсията (сума с отрицателен знак)		
16	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в собствени инструменти на БСК1 (сума с отрицателен знак)		
17	Преки, непреки и синтетични позиции в инструменти на БСК1 на предприятия от финансовия сектор, когато тези предприятия имат с институцията реципрочна кръстосана позиция, създадена с цел да се раздвят изкуствено собствените й средства (сума с отрицателен знак)		
18	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на БСК1 на предприятия от финансовия сектор, в които тя няма значителни инвестиции (над 10 % и нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)		
19	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на БСК1 на предприятия от финансовия сектор, в които тя има значителни инвестиции (над 10 % и нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)		
20	Не се прилага		
EU-20a	Размер на експозицията на следните елементи, на които може да бъде присъдено рисковото тегло от 1250 %, когато институцията избере алтернативно на прилагането му приспадане		
EU-20b	в т.ч.: квалифицирани дялови участия извън финансовия сектор (сума с отрицателен знак)		
EU-20c	в т.ч.: секюритизиращи позиции (сума с отрицателен знак)		
EU-20d	в т.ч.: свободни доставки (сума с отрицателен знак)		
21	Отсрочени данъчни активи, произтичащи от временни разлики (над 10 % и нето от свързания данъчен пасив, когато са изпълнени условията в член 38, параграф 3 от РКИ) (сума с отрицателен знак)		
22	Стойност над прага от 17,65 % (сума с отрицателен знак)		
23	в т.ч.: преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на БСК1 на дружества от финансовия сектор, в които тя има значителни инвестиции		
24	Не се прилага		
25	в т.ч.: отсрочени данъчни активи, произтичащи от временни разлики		
EU-25a	Загуба за текущата финансова година (сума с отрицателен знак)		
EU-25b	Предвидими данъчни отчисления във връзка с елементи на БСК1, освен когато институцията подходящо коригира размера на елементите на БСК1, доколкото такива данъчни отчисления намаляват размера, до който тези елементи могат да се използват за покриване на рискове или загуби (сума с отрицателен знак)		
26	Не се прилага		
27	Допустими приспадания от ДК1, които надхвърлят елементите на ДК1 на институцията (сума с отрицателен знак)		
27a	Други корекции с оглед на нормативните изисквания		
28	Общо корекции на базовия собствен капитал от първи ред (БСК1) с оглед на нормативните изисквания	-4,886	
29	Базов собствен капитал от първи ред (БСК1)	160,328	

Допълнителен капитал от първи ред (ДК1): инструменти		
30	Капиталови инструменти и свързани с тях премийни резерви от емисии	
31	в т.ч.: класифицирани като собствен капитал съгласно приложимите счетоводни стандарти	
32	в т.ч.: класифицирани като пасиви съгласно приложимите счетоводни стандарти	
33	Допустими елементи по член 484, параграф 4 от РКИ и свързани премийни резерви от емисии, подлежащи на постепенно отпадане от ДК1	
EU-33a	Допустимите елементи по член 494a, параграф 1 от РКИ, подлежащи на постепенно отпадане от ДК1.	
EU-33b	Допустимите елементи по член 494b, параграф 1 от РКИ, подлежащи на постепенно отпадане от ДК1.	
34	Допустим капитал от първи ред (K1), включен в консолидирания ДК1 (в т.ч. малцинствените участия, които не са посочени в ред 5), емитиран от дъщерни предприятия и държан от трети лица	
35	в т.ч.: инструменти, емитирани от дъщерни предприятия, които подлежат на постепенно отпадане	
36	Допълнителен капитал от първи ред (ДК1) преди корекции с оглед на нормативните изисквания	0
Допълнителен капитал от първи ред (ДК1): корекции с оглед на нормативните изисквания		
37	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в собствени инструменти на ДК1 (сума с отрицателен знак)	0
38	Преки, непреки и синтетични позиции в инструменти на ДК1 на предприятия от финансовия сектор, които имат с институцията реципрочна кръстосана позиция, създадена с цел да се раздуят изкуствено собствените й средства (сума с отрицателен знак)	0
39	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на ДК1 на предприятия от финансовия сектор, в които тя няма значителни инвестиции (над 10 % и нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)	0
40	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на ДК1 на предприятия от финансовия сектор, в които тя има значителни инвестиции (нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)	0
41	Не се прилага	
42	Допустими приспадания от K2, които надхвърлят елементите на K2 на институцията (сума с отрицателен знак)	0
42a	Други корекции на ДК1 с оглед на нормативните изисквания	0
43	Общо корекции на ДК1 с оглед на нормативните изисквания	0
44	Допълнителен капитал от първи ред (ДК1)	0
45	Капитал от първи ред (K1 = БСК1 + ДК1)	160,328
Капитал от втори ред (K2): инструменти		
46	Капиталови инструменти и свързани с тях премийни резерви от емисии	
47	Посочените в член 484, параграф 5 от РКИ допустими елементи и свързаните с тях премийни резерви от емисии, подлежащи на постепенно отпадане от K2 — както е описано в член 486, параграф 4 от РКИ	
EU-47a	Допустимите елементи по член 494a, параграф 2 от РКИ, подлежащи на постепенно отпадане от K2	
EU-47b	Допустимите елементи по член 494b, параграф 2 от РКИ, подлежащи на постепенно отпадане от K2	
48	Допустими капиталови инструменти, включени в консолидирания K2 (в т.ч. малцинствени участия и инструменти на ДК1, които не са включени в редове 5—34), емитирани от дъщерни предприятия и държани от трети лица	
49	в т.ч.: инструменти, емитирани от дъщерни предприятия, които подлежат на постепенно отпадане	
50	Корекции за кредитен риск	
51	Капитал от втори ред (K2) преди корекции с оглед на нормативните изисквания	0
Капитал от втори ред (K2): корекции с оглед на нормативните изисквания		
52	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в собствени инструменти на K2 и подчинени заеми (сума с отрицателен знак)	
53	Преки, непреки и синтетични позиции в инструменти на K2 и подчинени заеми на предприятия от финансовия сектор, които имат с институцията реципрочна кръстосана позиция, създадена с цел да се раздуят изкуствено собствените й средства (сума с отрицателен знак)	
54	Преки, непреки и синтетични позиции в инструменти на K2 и подчинени заеми на предприятия от финансовия сектор, в които институцията няма значителни инвестиции (над 10 % и нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)	
54a	Не се прилага	
55	Преки, непреки и синтетични позиции на институцията в инструменти на K2 и подчинени заеми на предприятия от финансовия сектор, в които тя има значителни инвестиции (нето от допустимите къси позиции) (сума с отрицателен знак)	
56	Не се прилага	
EU-56a	Допустими приспадания на приемливи задължения, които надхвърлят приемливите задължения на институцията (сума с отрицателен знак)	
EU-56b	Други корекции на K2 с оглед на нормативните изисквания	
57	Съвкупни корекции на капитала от втори ред (K2) с оглед на нормативните изисквания	0
58	Капитал от втори ред (K2)	0
59	Съвкупен капитал (СК = K1 + K2)	160,328
60	Обща рискова експозиция	885,292

Отношения на капиталова адекватност и изисквания, вкл. буфери			
61	Базов собствен капитал от първи ред	18%	
62	Капитал от първи ред	18%	
63	Общ капитал	18%	
64	Общо капиталово изискване за БСК1 за институцията	12.75%	
65	в т.ч.: изискване за предпазен капиталов буфер	2.50%	
66	в т.ч.: изискване за антицикличен капиталов буфер	2.00%	
67	в т.ч.: изискване за буфер за системен риск	3.00%	
EU-67a	в т.ч.: буфер за глобалните системно значими институции (Г-СЗИ) или другите системно значими институции (Д-СЗИ)	0	
EU-67b	в т.ч.: допълнителни капиталови изисквания за рисковете, различни от риска от прекомерен ливъридж	0.75%	
68	Базов собствен капитал от първи ред (като процент от размера на рисковата експозиция), наличен след изпълнение на минималните капиталови изисквания	120,490	
Национални минимума (ако са различни от тези по Базел III)			
69	Не се прилага		
70	Не се прилага		
71	Не се прилага		
Стойности под праговете за приспадане (преди претегляне на риска)			
72	Преки и непреки позиции в собствени средства и приемливи задължения на предприятия от финансовия сектор, в които институцията няма значителни инвестиции (под 10 % и нето от допустимите къси позиции)		
73	Преки и непреки позиции на институцията в инструменти на БСК1 на предприятия от финансовия сектор, в които тя има значителни инвестиции (под 17,65 % и нето от допустимите къси позиции)		
74	Не се прилага		
75	Отсрочени данъчни активи, произтичащи от временни разлики (под 17,65 % и нето от свързания данъчен пасив, когато са изпълнени условията по член 38, параграф 3 от РКИ)		
Приложими ограничения за включването на провизии в капитала от втори ред			
76	Включени в К2 корекции за кредитен риск при експозициите, за които се прилага стандартизираният подход (преди въвеждане на тавана)		
77	Таван за включването в К2 на корекции за кредитен риск съгласно стандартизирания подход		
78	Включени в К2 корекции за кредитен риск при експозициите, за които се прилага вътрешнорейтинговият подход (преди прилагане на тавана)		
79	Таван за включването в К2 на корекции за кредитен риск съгласно вътрешнорейтинговият подход		
Капиталови инструменти, към които се прилагат споразумения с временна сила (1 януари 2014 г. — 1 януари 2022 г.)			
80	Текущ таван за инструментите на БАСК1, обхванати от временни разпоредби		
81	Стойност, изключена от БАСК1 поради тавана (превишава го след обратното изкупуване и падежите)		
82	Текущ таван за инструментите на ДК1, обхванати от временни разпоредби		
83	Стойност, изключена от ДК1 поради тавана (превишава го след обратното изкупуване и падежите)		
84	Текущ таван за инструментите на К2, обхванати от временни разпоредби		
85	Стойност, изключена от К2 поради тавана (превишава го след обратното изкупуване и падежите)		

VI. ОТНАСЯНЕ ПО ГЕОГРАФСКИ ПРИЗНАК НА КРЕДИТНИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 440, буква а) от Регламент 575, като използва образец EU CСyB1 от него.

31.12.2023 год. Консолидирана основа	а		б		в		г		д		е		ж		з		и		й		к		л		м					
	Общи кредитни експозиции		Стойност на експозициите по стандартизиран подход		Стойност на експозициите по вътрешнорейтинговия подход		Съответни кредитни експозиции – пазарен риск		Сума на дългите и късите позиции на експозициите в търговския портфейл – по стандартизирания подход		Стойност на експозициите в търговския портфейл при използването на вътрешни модели		Секюритизиращи експозиции – стойност на експозициите от банковия портфейл		Обща стойност на експозициите		Съответни кредитни експозиции – кредитен риск		Съответни кредитни експозиции – пазарен риск		Съответни кредитни експозиции – сенюритизиращи позиции в банковия портфейл		Общо		Рисково претеглена стойност на експозициите		Тегла на капиталовите изисквания (%)		Равнище на антицикличния капиталов буфер (%)	
10	Разбивка по държави																													
	България	1,665,739	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,665,739	63,831	0	0	63,831	797,882	93.26%	2											
	Обединеното кралство	166	0	0	0	0	0	0	0	0	166	13	0	0	13	33	0.02%													
	Франция	48,513	0	0	0	0	0	0	0	0	48,513	3,881	0	0	3,881	0	5.67%													
	Турция	2,948	0	0	0	0	0	0	0	0	2,948	236	0	0	236	2,886	0.34%													
	Германия	3,288	0	0	0	0	0	0	0	0	3,288	263	0	0	263	658	0.38%													
	САЩ	507	0	0	0	0	0	0	0	0	507	41	0	0	41	101	0.06%													
	Австрия	1,895	0	0	0	0	0	0	0	0	1,895	152	0	0	152	948	0.22%													
	Италия	290	0	0	0	0	0	0	0	0	290	23	0	0	23	103	0.03%													
	Ирландия	13	0	0	0	0	0	0	0	0	13	1	0	0	1	10	0.00%													
	Румъния	5,876	0	0	0	0	0	0	0	0	5,876	0	0	0	0	588	0.00%													
	Руска федерация	11	0	0	0	0	0	0	0	0	11	1	0	0	1	8	0.00%													
20	Общо	1,729,246	0	0	0	0	0	0	0	0	1,729,246	68,441	0	0	68,441	803,217														

Оповестявания, изисквани по член 440, буква б) от Регламент 575, Образец EU-CCyB2 – Размер на специфичния за институцията антицикличен капиталов буфер

31.12.2023 год.		а
1	Обща рискова експозиция	803,217
2	Специфично за институцията равнище на антицикличния капиталов буфер	2%
3	Изискване за специфичния за институцията антицикличен капиталов буфер	16,064

VII. ОТНОШЕНИЕ НА ЛИВЪРИДЖ

1. Хармонизирано оповестяване на отношението на ливъридж. Оповестявания, изисквани по член 451, параграф 1, букви а), б) и в) и по член 451, параграфи 2 и 3 от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 451, параграф 1, букви а), б) и в) и по член 451, параграфи 2 и 3 от Регламент 575, като използва образци EU LR1, EU LR2 и EU LR3 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а
		Приложима стойност
1	Общо активи съгласно публикуваните финансови отчети	1,654,411
2	Корекция за субектите, консолидирани за целите на счетоводното отчитане, но които не попадат в обхвата на консолидация за пруденциални цели	
3	(Корекция за секюритизираните експозиции, които удовлетворяват оперативните изисквания за признаване на прехвърлянето на риск)	
4	(Корекция за временно изключване на експозициите към централни банки – ако е приложимо)	
5	(Корекция за активите, предмет на доверително управление, признати в баланса съгласно приложимата счетоводна рамка, но изключени от мярката за общата експозиция в съответствие с член 429а, параграф 1, буква и) от РКИ)	
6	Корекция за стандартните покупко-продажби на финансови активи, осчетоводявани към датата на сделката	
7	Корекция за допустимите операции по групиране на парични средства	
8	Корекция за дериватни финансови инструменти	
9	Корекция за СФЦК	
10	Корекция за задбалансови позиции (т.е. конвертиране на задбалансови експозиции в кредитния им еквивалент)	79,401
11	(Корекция за корекциите с оглед на консервативното оценяване и за специфичен и общ риск, които са намалили капитала от първи ред)	
EU-11а	(Корекция за експозициите, изключени от мярката за общата експозиция по силата на член 429а, параграф 1, буква в) от РКИ)	
EU-11б	(Корекция за експозициите, изключени от мярката за общата експозиция по силата на член 429а, параграф 1, буква й) от РКИ)	
12	Други корекции	-4,567
13	Мярка за общата експозиция	1,729,245

		Експозиции с оглед на отношението на ливъридж по РКИ	
		31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Балансови експозиции (с изключение на деривати и СФЦК)			
1	Балансови позиции (без деривати и СФЦК, но включително обезпечения)	1,649,844	1,572,251
2	Завишаване за предоставени по деривати обезпечения, когато са приспаднати от балансовите активи съгласно приложимата счетоводна рамка		
3	(Приспадания на осчетоводените като активи вземания за вариационен маржин в парични средства, предоставен при сделки с деривати)		
4	(Корекция за ценни книжа, получени по сделки за финансиране с ценни книжа, които са признати като актив)		
5	(Корекции на балансовите позиции с оглед на общия кредитен риск)		
6	(Активи, чийто размер е приспаднал при определянето на капитала от първи ред)	-4,567	-4,555
7	Общо балансови експозиции (без деривати и СФЦК)	1,645,277	1,567,696
Експозиции по деривати			
8	Разменна стойност, свързана със сделките с деривати с оглед на оценявания по стандартизирания подход кредитен риск от контрагента (СПКРК) (т.е. като се приспадне допустимият вариационен маржин в парични средства)		
EU-8a	Дерогация за деривати: вноски за разменната стойност по опростения стандартизиран подход		
9	Добавка за потенциални бъдещи експозиции по сделки с деривати с оглед на оценявания по стандартизирания подход кредитен риск от контрагента (СПКРК)		
EU-9a	Дерогация за деривати: вноски за потенциалната бъдеща експозиция по опростения стандартизиран подход		
EU-9b	Експозиция, определена по метода на първоначалната експозиция		
10	(Експозиции по операции с ЦК, изключени от експозициите, чийто клиринг се извършва за клиента) (СПКРК)		
EU-10a	(Експозиции по операции с ЦК, изключени от експозициите, чийто клиринг се извършва за клиента) (опростен стандартизиран подход)		
EU-10b	(Експозиции по операции с ЦК, изключени от експозициите, чийто клиринг се извършва за клиента) (метод на първоначалната експозиция)		
11	Коригирана ефективна условна стойност на издадените кредитни деривати		
12	(Компенсации на коригираните ефективни условни стойности и допълнителни приспадания за издадени кредитни деривати)		
13	Общо експозиции към деривати		
Експозиции по сделки за финансиране с ценни книжа (СФЦК)			
14	Брутни активи по СФЦК (без признаване на нетиране), след корекция за сделките, осчетоводени като продажба		
15	(Нетирани суми на парични задължения и парични вземания при брутните активи по СФЦК)		
16	Експозиция към кредитен риск от контрагента при активите по СФЦК		
EU-16a	Дерогация за СФЦК: Експозиция към кредитен риск от контрагента, посочена в член 429д, параграф 5 и член 222 от РКИ		
17	Експозиции по посреднически сделки		
EU-17a	(Експозиции по операции с ЦК, изключени от експозициите по СФЦК, чийто клиринг се извършва за клиента)		
18	Общо експозиции по сделки за финансиране с ценни книжа		

Други задбалансови експозиции			
19	Задбалансови експозиции по брутна условна стойност	169,228	145,522
20	(Корекции за преобразуване на задбалансовите експозиции в кредитния им еквивалент)	89,827	52,127
21	(Общи провизии, приспаднати при определянето на капитала от първи ред, и специфични провизии във връзка със задбалансовите експозиции)		
22	Задбалансови експозиции	79,401	93,395
Изключени експозиции			
EU-22a	(Експозиции, изключени от мярката за общата експозиция по силата на член 429а, параграф 1, буква в) от РКИ)		
EU-22б	(Балансови и задбалансови експозиции, изключени по силата на член 429а, параграф 1, буква й) от РКИ)		
EU-22в	(Изключени експозиции на публични банки (или структури) за развитие — инвестиции в публичния сектор)		
EU-22г	(Изключени експозиции на публични банки (или структури) за развитие — насърчителни заеми)		
EU-22д	(Изключени експозиции, произтичащи от дейността като междинно звено при отпускане на насърчителни заеми от непублични банки (или структури) за развитие)		
EU-22е	(Изключени гарантирани части на експозиции, произтичащи от експортни кредити)		
ES-22ж	(Изключен излишък по обезпечението, депозирани при посредник — трето лице)		
EU-22з	(Изключени по силата на член 429а, параграф 1, буква о) от РКИ свързани с ЦДЦК услуги, предоставяни от ЦДЦК/институции)		
EU-22и	(Изключени по силата на член 429а, параграф 1, буква п) от РКИ свързани с ЦДЦК услуги, предоставяни от определени институции)		
EU-22й	(Намаляване на стойността на експозицията по заеми за предварително финансиране или междинни заеми)		
EU-22к	(Общо изключени експозиции)		
Мярка за капитала и за общата експозиция			
23	Капитал от първи ред	160,328	145,522
24	Мярка за общата експозиция	1,724,678	1,661,091
Отношение на ливъридж			
25	Отношение на ливъридж (%)	9.30%	8.76%
EU-25	Отношение на ливъридж (без ефекта от изключването на инвестициите в публичния сектор и насърчителните заеми) (%)	9.30%	8.76%
25а	Отношение на ливъридж (без ефекта от евентуално приложимо временно изключване на резервите в централната банка) (%)	9.30%	8.76%
26	Регулаторно минимално изискване за отношението на ливъридж (%)	3%	3%
EU-26а	Допълнителни капиталови изисквания с оглед на риска от прекомерен ливъридж (%)		
EU-26б	в т.ч.: въз основа на базовия собствен капитал от първи ред		
27	Изискване за буфер на отношението на ливъридж (%)		
EU-27а	Съвкупно изискване за отношението на ливъридж (%)	3%	3%
Избор на преходни механизми и съответни експозиции			
EU-27б	Избор на преходни механизми за определянето на мярката за капитала		
Оповестяване на средните стойности			
28	Средна стойност на дневните стойности на брутните активи по СФЦК, след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания	0	0
29	Стойност в края на тримесечието на брутните активи по СФЦК, след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания	0	0
30	Мярка за общата експозиция (с ефекта от евентуално приложимо временно изключване на резервите в централната банка), в която се включват средните стойности от ред 28 на брутните активи по СФЦК (след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания)	0	0
30а	Мярка за общата експозиция (без ефекта от евентуално приложимо временно изключване на резервите в централната банка), в която се включват средните стойности от ред 28 на брутните активи по СФЦК (след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания)	0	0
31	Отношение на ливъридж (с ефекта от евентуално приложимо временно изключване на резервите в централната банка), в което се включват средните стойности от ред 28 на брутните активи по СФЦК (след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания)	0	0
31а	Отношение на ливъридж (без ефекта от евентуално приложимо временно изключване на резервите в централната банка), в което се включват средните стойности от ред 28 на брутните активи по СФЦК (след корекция за сделките, осчетоводени като продажба, и нетиране на свързаните парични задължения и парични вземания)	0	0

2. Разделяне на балансовите експозиции (без деривати, СФЦК и изключени експозиции) Оповестявания, изисквани по член 451, параграф 1, буква б) от Регламент 575 Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 451, параграф 1, буква б) от Регламент 575, като използва образец EU LR3-LRSpl от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а
		Експозиции с оглед на отношението на ливъридж по РКИ
EU-1	Общо балансови експозиции (с изключение на деривати, СФЦК и изключени експозиции), от които:	1,649,844
EU-2	Експозиции в търговския портфейл	0
EU-3	Експозиции в банковия портфейл, от които:	1,649,844
EU-4	Покрити облигации	
EU-5	Експозиции, третирани като към държави	458,890
EU-6	Експозиции — които не са третирани като към държави — към регионални правителства, многостранни банки за развитие, международни организации и субекти от публичния сектор	96,845
EU-7	Институции	54,787
EU-8	Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	500,814
EU-9	Експозиции на дребно	122,728
EU-10	Предприятия	251,080
EU-11	Експозиции в неизпълнение	34,222
EU-12	Други експозиции (капиталови инструменти, секюритизации и други активи, които нямат характер на кредитни задължения)	130,478

3. Оповестяване на качествена информация за отношението на ливъридж Оповестявания, изисквани по член 451, параграф 1, букви г) и д) от Регламент 575.

Рискът от прекомерен ливъридж е риск, произтичащ от уязвимостта на дадена институция относно равнището на ливъридж, което може да наложи включването на непредвидени корективни мерки в плана за дейността, в т.ч. спешна продажба на активи, която може да доведе до загуби или до преоценка на оставащите активи на институцията. Банката управлява риска от прекомерен ливъридж като прилага предпазни мерки за възможното му нарастване, породено от намаление на собствения капитал на институцията в резултат на очаквани или понесени загуби и следи непрекъснато за предотвратяване на несъответствия между активите и задълженията ѝ. През 2023 год. отношението на ливъридж е над 8%, при нормативно изискване от 3%.

VIII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЛИКВИДНОСТ

1. Управление на ликвидния риск

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1 и по член 451а, параграф 4 от Регламент 575.

Ликвидният риск е риска, при който банката не може да посрещне своите задължения, когато те са дължими като резултат от тегления от депозанти, парични изисквания от ангажименти по договори или други парични изходящи потоци.

В Банката се работи в посока на установено ниво на толерантност по отношение на ликвидния риск, за което се създават подходящи рамки за текуща идентификация, измерване, управление и мониторинг на регулаторните изисквания за ликвидност. Поддържат се актуални нива на буфери с високо качество, необременени ликвидни активи, които да бъдат използвани за финансиране в рамките на извънредни ситуации, които се отразяват в резултатите от генерирани стрес тестове, анализират се разходите и ползите от управлението на ликвидността. Комитетът за управление на активите и пасивите /КУАП/ е органът, който анализира всички отчети по ликвидността, стрес-тестовите и сценариите при ликвидна криза. Разработването на стратегии, политики и практики за управление на ликвидния риск е в съответствие с допустимото отклонение на риска и гарантиране поддържането на достатъчна ликвидност.

За нуждите на анализа на ликвидността, понятието „ликвидни активи“ включва всички активи, свободно и лесно обратими в пари и парични еквиваленти. Ликвидни активи на банката са:

- паричните средства и паричните салда при БНБ;
- средствата по разплащателни сметки в кредитните институции и междубанковите депозити до 7 дни;
- експозиции към централни правителства или централни банки, представляващи дългови ценни книжа, за които експозиции е определено 20% или по-благоприятно рисково тегло по стандартизирания подход за управление на кредитен риск;
- държавните съкровищни бонове и облигации на Правителството на Република България;
- експозиции към институции с присъден кредитен рейтинг, представляващи дългови ценни книжа, които отговарят на условията на чл. 120, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L176/1 от 27 юни 2013 г.), наричан по-нататък Регламент (ЕС) № 575/2013, и за които е определено рисково тегло от 20 %;
- експозиции към институции без присъден кредитен рейтинг, представляващи дългови ценни книжа, които отговарят на условията на чл. 121, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и за които е определено рисково тегло от 20%;
- експозиции, представляващи дългови ценни книжа, издадени от многостранни банки за развитие, съгласно чл. 117, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и международни организации, съгласно чл. 118 от Регламент (ЕС) № 575/2013;
- златото под формата на кюлчета или плочки с тегла, приети от пазарите за злато.

В процеса на анализ на краткосрочната ликвидност, банката наблюдава тенденцията в изменението на ликвидните буфери, тяхната структура, качеството на притежаваните държавни и корпоративни ценни книжа, коефициентът на ликвидно покритие, делът на ликвидните буфери спрямо общо активите на Банката. Банката изследва в динамичен ред минималните и максималните стойности по съответните позиции, както и стандартното отклонение с цел

калибриране на минимален праг на коефициента на ликвидно покритие, който да гарантира покритие на рисковете, стабилност, ефективност и гъвкавост на банката в ежедневната оперативна дейност.

2. Количествена информация за отношението на ликвидно покритие

Оповестявания, изисквани по член 451а, параграф 2 от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 451а, параграф 2 от Регламент 575, като използва образец EU LIQ1 от него.

31.12.2023 година		а	б	в	г	д	е	ж	з
		Обща непретеглена стойност (средно)				Обща претеглена стойност (средно)			
EU 1a	Дата на приключване на тримесечието (ДД месец ГГГГ)	31.12.2023	30.9.2023	30.6.2023	31.3.2023	31.12.2023	30.9.2023	30.6.2023	31.3.2023
EU 1б	Брой на наборите от данни, използвани при изчисляването на средните стойности								
ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ ЛИКВИДНИ АКТИВИ									
1	Общо висококачествени ликвидни активи (ВКЛА)	X				361,517	450,454	428,499	268,897
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА — ИЗХОДЯЩИ ПОТОЦИ									
2	Влогове на дребно и влогове на малки предприятия клиенти, от които:	877,144	834,703	816,660	822,528	65,357	62,195	61,348	61,816
3	Стабилни влогове	447,150	425,498	406,347	408,740	22,358	21,275	20,317	20,437
4	По-малко стабилни влогове	429,994	409,205	410,313	413,788	42,999	40,920	41,031	41,379
5	Необезпечено финансиране на едро								
6	Оперативни влогове (всички контрагенти) и влогове в мрежи от кооперативни банки	406,594	564,975	590,789	331,393	99,216	138,626	145,469	80,669
7	Неоперативни влогове (всички контрагенти)	13,415	13,154	13,986	19,375	7,256	7,138	7,517	9,683
8	Необезпечен дълг								
9	Обезпечено финансиране на едро	X							
10	Допълнителни изисквания								
11	Изходящи потоци, свързани с експозиции в деривати и с други изисквания за обезпечение								
12	Изходящи потоци за загуба на финансиране по дългови продукти								
13	Кредитни и ликвидни улеснения	169,229	210,831	175,307	186,234	26,538	28,779	20,920	30,219
14	Други договорно поети задължения за финансиране								
15	Други условни задължения за финансиране								
16	ОБЩО ИЗХОДЯЩИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ	X				198,367	236,738	235,254	182,387
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА — ВХОДЯЩИ ПОТОЦИ									
17	Обезпечено кредитиране (напр. обратни репо сделки)								
18	Входящи потоци при напълно обслужваните експозиции	39,512	120,139	171,389	49,679	39,429	120,120	171,373	49,665
19	Други входящи парични потоци	19,531	15,980	21,475	11,088	19,347	15,748	19,334	10,908
EU-19а	(Разлика между общата стойност на претеглените входящи потоци и на претеглените изходящи потоци по операции в трети държави, когато са налице ограничения върху преводите или когато операциите са изразени в неконвертируема валута)	X							
EU-19б	(Стойност, с която входящите потоци при свързана специализирана кредитна институция надхвърлят изходящите потоци при същото дружество)	X							
20	ОБЩО ВХОДЯЩИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ	59,043	136,119	192,864	60,767	58,776	135,868	190,707	60,573
EU-20а	Входящи потоци, за които не се прилага таван								
EU-20б	Входящи потоци, за които се прилага таван от								
EU-20в	Входящи потоци, за които се прилага таван от	58,776	135,868	190,707	60,573	58,776	135,868	190,707	60,573
КОРИГИРАНА ОБЩА СТОЙНОСТ									
EU-21	ЛИКВИДЕН БУФЕР	X				361,517	450,454	428,499	268,897
22	ОБЩО НЕТНИ ИЗХОДЯЩИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ	X				139,591	100,870	58,813	121,814
23	ОТНОШЕНИЕ НА ЛИКВИДНО ПОКРИТИЕ	X				258.98%	446.57%	728.58%	220.74%

3. Качествена информация за отношението на ликвидно покритие Оповестявания, изисквани по член 451а, параграф 2 от Регламент 575

Основен източник на финансиране е депозитната база от граждани и фирми. Това финансиране се генерира постоянно благодарение на добре структурираните депозитни продукти, липсата на неясни и подвеждащи клаузи, добрия маркетинг и отношенията с клиентите, базирани на общо доверие. В случай, че този източник не е достатъчен, има индикации за ликвиден дисбаланс или поради матуритетната и ценовата му структура, Банката разглежда и алтернативни източници в допълнения на комплексния подход за управление на ликвидния риск в Банката.

Нивото на привлечените средства от граждани и фирми в Банката е високо и управлението на риска, произтичащ от голяма концентрация, изисква ресурсите да са структурирани в съответствие с бизнес изискванията, както от гледна точка на падеж, така и от гледна точка на риска още при стратегическото и годишното планиране. Във всеки един момент Банката цели диверсификация на привлечените средства по отношение на вид клиент, вид на продукта, валута и матуритетна структура. Чрез използването на подходящи коефициенти за концентрация, управлението на ликвидността измерва зависимостта на Банката от различните източници за финансиране, вкл. големи депозанти, и изготвя сценарии за ликвидния буфер и неговата устойчивост към промените в пазарните условия. Съобразно очакваните промени в макроикономическата среда, Банката преценява и взема решение относно това кои са подходящите стратегии и възможности за управление на ликвидността.

Като част от набора мерки за управлението на ликвидния риск в краткосрочен план Банката определя ликвидни буфери, представляващи по своята същност допълнителна ликвидност, незабавно достъпна за използване в случай на ликвиден шок за определен кратък времеви период, с цел да покрие финансиращия се недостиг при неблагоприятни условия. Банката формира ликвидни буфери в съответствие с разпоредбите на действащата банкова нормативна уредба, като са съобразени изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013, Делегиран Регламент (ЕС) 61/2015 и техническите стандарти за прилагането им.

Всеки месец Банката изготвя отчет за ликвидно покритие към БНБ съгласно чл. 412 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и го предоставя на КУАП за анализиране на наличния ликвиден буфер. Ежемесечно Банката изготвя и отчет към БНБ за падежната стълбица на активите и пасивите и допълнителни показатели касаещи ликвидността, свързани с концентрацията на финансирането по контрагенти, по видове продукти и други разпределени по съществена за Банката валута.

4. Отношение на нетно стабилно финансиране. Оповестявания, изисквани по член 451а, параграф 3 от Регламент 575.

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 451а, параграф 3 от Регламент 575, като използва образец EU LIQ2 от него.

31.12.2023 година		а	б	в	г	д
(във валута)		Непретеглена стойност по остатъчен срок до падежа				Претеглена стойност
		Без падеж	< 6 месеца	6 месеца до < 1 год.	≥ 1 год.	
Елементи на наличното стабилно финансиране (НСФ)						
1	Капиталови елементи и инструменти				203,888	203,888
2	Собствени средства				160,328	160,328
3	Други капиталови инструменти				43,560	43,560
4	Влогове на дребно		718,513	122,315	47,934	831,002
5	Стабилни влогове		469,319	57,139	18,560	518,695
6	По-малко стабилни влогове		249,194	65,176	29,374	312,307
7	Финансиране на едро		519,209	19,179	10,332	275,064
8	Оперативни влогове		2,911	207	0	1,559
9	Друго финансиране на едро					
10	Взаимозависими пасиви					
11	Други пасиви:		7,961	595	2,651	2,949
12	Дериватни пасиви, които се отразяват на ОНСФ					
13	Всички други пасиви и капиталови инструменти, които не са включени в горните категории					
14	Общо налично стабилно финансиране (НСФ)		1,248,594	142,296	264,805	1,314,462
Елементи на изискваното стабилно финансиране (ИСФ)						
15	Общо висококачествени ликвидни активи (ВКЛА)		106,975			
EU-15a	Обременени с тежести активи с остатъчен срок до падежа от една година или повече в пул от обезпечения					
16	Държани за оперативни цели влогове в други финансови институции					
17	Обслужвани заеми и ценни книжа:		154,363	161,569	721,040	757,044
18	Обслужвани сделки за финансиране с ценни книжа с финансови клиенти, обезпечени с ВКЛА от ниво 1, за които се прилага процентно намаление от 0 %					-
19	Обслужвани сделки за финансиране с ценни книжа с финансови клиенти, обезпечени с други активи, и други заеми и аванси към финансови институции		40,752	6,644	3,162	10,559
20	Обслужвани заеми за нефинансови корпоративни клиенти, за клиенти на дребно и за малки предприятия клиенти, както и за държави и субекти от публичния сектор, от които:		113,611	154,925	717,878	746,485
21	С рисково тегло по-малко или равно на 35 % съгласно стандартизирания подход за кредитен риск по Базел II					
22	Обслужвани жилищни ипотечи, от които:					
23	С рисково тегло по-малко или равно на 35 % съгласно стандартизирания подход за кредитен риск по Базел II					
24	Други заеми и ценни книжа, които не са в неизпълнение и не се приемат за ВКЛА, в т.ч. борсово търгувани капиталови инструменти и отчитани в баланса продукти, свързани с търговско финансиране				9,934	8,485
25	Взаимозависими активи					
26	Други активи:		103,412	1,197	28,397	83,625
27	Физически търгувани стоки					
28	Активи, предоставени като първоначален маржин за договори за деривати, и вноски в гаранционни фондове на ЦК					
29	Дериватни активи, които се отразяват на ОНСФ					
30	Дериватни пасиви, които се отразяват на ОНСФ, преди припадане на предоставения вариационен маржин					
31	Всички други активи, невключени в горепосочените категории					
32	Задбалансови позиции		32,640	23,598	112,991	8,461
33	Общо ИСФ		397,390	186,364	872,362	857,615
34	Отношение на нетно стабилно финансиране (%)					153.27%

IX. ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК И КРЕДИТНО КАЧЕСТВО

Раздел А – Експозиции към кредитен риск

Обща качествена информация за кредитния риск, Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1, буква е) от Регламент 575

Дейностите и активите, носители на кредитен риск, могат да се обособят в следните групи:

„Търговска банка Д“ АД

- всички дейности (сделки) и активи, свързани с търговското банкиране и банкиране на дребно;
- част от дейностите, извършвани в дирекция „Финансови пазари и инвестиции“ – контрагентен риск, който е част от кредитния риск.

За измерването и управлението на кредитния риск се използват методи, които най-общо могат да бъдат обособени в следните групи:

- методи за избягване на риска – отклоняване на предложения за кредитиране на клиенти със слаба кредитоспособност или за кредитиране на сделки в отрасли, негативно повлияни от определена икономическа нестабилност;
- методи за редуциране/смекчаване на риска – Банката изисква обезпечения за всички кредитни сделки, като приетите обезпечения подлежат на периодичен преглед на стойността и при необходимост се изисква дообезпечаване;
- методи за прехвърляне на риска – гаранции от НГФ, от кредитни институции, както и различни видове застраховки;
- методи за диверсификация на кредитния портфейл – като банка, специализирана в обслужването на малки и средни предприятия е налице концентрация на експозиции към клиенти юридически лица, която Банката управлява чрез ограничаване размера на големите експозиции, диверсификация по цел на кредита и минимизиране на кредитиране във валута, различна от BGN и EUR.

Кредитният риск се контролира чрез установяване на лимити, които определят допустимата граница (степената на риск, която ще се поема) към държави, група контрагенти, индивидуален длъжник и икономически дейност и отрасли. Кредитният процес в групата на Банката е проектиран така, че подкрепя стратегията за управление на кредитния риск, насочена към поддържане на диверсифициран кредитен портфейл с приемливо равнище на риск, в рамките на установените лимити по ключови показатели и в съответствие с регулаторните изисквания. Отпускането на заеми, носещи кредитен риск, се управлява и контролира чрез общата бизнес стратегия, кредитната политика и други принципи определени във вътрешните правила на групата на Банката.

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1, букви а) и г) от Регламент 575

Сделките, които са обект на третиране като кредитен риск от контрагента се сключват с местни и чуждестранни банки, идентифицирането, измерването, мониторингът и контролът на тези експозиции е регламентиран във вътрешнонормативната уредба на групата на Банката. Контрагентният риск се измерва чрез присъждане на вътрешен рейтинг за всяка банка. Присъждането на вътрешен рейтинг се извършва чрез:

- Съобразяване с официален краткосрочен и дългосрочен рейтинг на определена държава или банка, присъден от следните международни рейтингови агенции: Moody's, Standard&Poor's или Fitch Ratings;

- Вътрешна оценка на банка контрагент изготвена от банката при липса на присъден официален рейтинг от агенция посочена по-горе. Изготвянето на вътрешна оценка на банка контрагент се извършва чрез „Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките – контрагенти, чрез оценка на финансовото им състояние”.

Въз основа на изготвения вътрешен рейтинг се определят лимити към всеки контрагент. Управителният съвет на Банката утвърждава правилата за оценка и контрол на контрагентния риск, актуализациите към тях, включително и лимитите за отделните рискови експозиции.

Рисково претеглените активи за кредитен риск, според кредитния рейтинг е както следва:

Въз основа на рейтинг на Moody's	хил. лв.	%
С присъден кредитен рейтинг	34,673	4%
Без присъден кредитен рейтинг	768,544	96%
Общо	803,217	100%

Кредитната дейност и смекчаването на кредитния риск е подсигурано от цялостна система от правила и процедури, обхващащи кредитния процес от оценка на клиента, докладване, разрешаване, предварителен и последващ контрол и мониторинг както на отпуснатия заем, така и на приетите обезпечения по него.

Групата на Банката има и одобрени от УС и НС критерии за достатъчност и качество на обезпеченията по кредити, регламентирани в правила за кредитиране на физически и юридически лица.

Кредитният риск в групата на Банката се оценява в два аспекта:

- Клиентски риск – риск от вероятността клиентът да не изпълни или да се окаже в невъзможност да изпълни условията по договора;
- Риск от обезпечението – риск от понасяне на загуби, ако не е осигурено подходящо обезпечение или няма контрол върху него.

Групата използва редица политики и практики за редуциране на кредитния риск, като най-традиционният начин за кредитна защита е приемане на обезпечения.

Основните приемливи обезпечения, използвани от Групата, са:

- финансови обезпечения – парични депозити и дългови ценни книжа при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 575/2013;
- жилищни имоти, които са обитавани или ще бъдат обитавани или отдавани под наем от собствениците си и когато съществува ниска корелация между справедливата стойност на имотите и кредитоспособността на кредитополучателите;
- офиси или други търговски помещения, когато стойността на имота не зависи съществено от кредитното качество на кредитополучателя;

- банкови гаранции.

Групата следи за условията за ниска корелация, правна сигурност и оперативните изисквания за приетите обезпечения. Потенциалната концентрация на риск, произтичащ от използването на техники за редуциране на кредитния риск, е внимателно наблюдавана, така че стратегията за тяхното използване да съответства на рисковия профил на Групата, която прилага техники за редуциране на ликвидния риск чрез фиксирани лимити, ликвидни буфери, диверсификация на източниците на финансиране.

Има утвърдена практика за предварителен и последващ анализ на възможността кредитополучателите да изпълнят своите кредитни задължения. Първоначалната оценка на кредитния риск при корпоративни кредитополучатели се базира на:

- Правен статус;
- Общо финансово състояние;
- Обект на кредитиране;
- Предлагани обезпечения.

Последващата оценка на кредитния риск, за целите на определяне на очакваната кредитна загуба по кредитните експозиции, се извършва на база вътрешни правила. Определянето на риска от загуба и необходимостта от обезценка се извършва на базата на:

- Допуснат срок на забава;
- Анализ на финансовото състояние на кредитополучателя;
- Анализ на достатъчността на източниците за обслужване на задълженията и на обезпеченията, служещи за гаранция.

Във вътрешните си правила групата е приела, че обезпечението не може да служи като фактор за повишен кредитен риск, но същото оказва влияние при определяне размера на очаквана кредитна загуба.

Когато има повече от една кредитна експозиция към лица, разглеждащи се като носители на общ риск, тези експозиции се класифицират в групата на лицето с най-висок риск. Върху тези експозиции се извършва регулярен мониторинг от Дирекция Кредитна политика и контрол на кредитен портфейл.

В Правилата за кредитната дейност е заложено, че групата извършва ежегоден мониторинг на приетите обезпечения по сключени кредитни сделки. В допълнение, приетите обезпечения подлежат на нова експертна оценка от външен и вътрешен оценител през определен интервал от време, регламентиран във вътрешни правила. Наблюдението се извършва и на по-чести периоди при настъпване на значителни промени в пазарните условия. Има създадени механизми за контрол и се използва система за оценка на кредитоспособността на клиентите. Цялостният анализ на финансовото състояние на кредитополучателя, източниците за изплащане

на задължението и редовността на обслужване на дълга са основата при оценката и класификацията на рисковите експозиции.

Действащата Политика за очаквани кредитни загуби и определяне на категория по Регламент 575 на групата на Търговска банка Д АД и признаване и оценяване на корективи за очаквани кредитни загуби (Политиката) има за цел установяването на системен и унифициран подход при оценката на поетия кредитен риск. Рисковият профил на кредитния портфейл е постоянно анализиран с цел да се установят евентуално покачващи се нива на риск и да се предприемат бързи и адекватни управленски действия по отношение на съответните експозиции още на ранен етап. Анализът на тенденциите в рисковия профил на портфейла формират съществена част от месечните отчети и доклади до висшето ръководство, а именно разпределение на кредитния портфейл по:

- по качество;
- по срочност;
- по валути;
- по отрасли и изпълнение на приетите лимити по тях;
- други справки, свързани с анализа на кредитния риск

В действащите Процедури за администриране, мониторинг, контрол и анализ на кредитната дейност са регламентирани признаци за ранно предупреждение, въз основа на които се организира мониторинговата дейност. Внедрена е автоматизирана система за ранно предупреждение, която дава възможност за автоматично следене на значителна част от поведенческите показатели на клиентите и ранно сигнализиране при негативни тенденции. Кредитополучателите се разпределят в различни рискови групи, в съответствие с които се предприемат съответни изпреварващи действия с цел предотвратяване влошаването на експозициите. За ограничаване на кредитния риск са приети лимити за кредитен риск и риск от концентрация. В изпълнение на Насоките на ЕБО относно предоставянето и наблюдението на кредити е въведен модел на ценообразуване, който диференцира кредитополучателите на база кредитоспособност и специфичен риск и отразява апетита за кредитен риск и бизнес стратегията, вкл. и относно доходността на групата на Банката. Моделът за рисково базирано ценообразуване се изготвя от служителите на дирекция „Планиране, контрол, финансова отчетност и главно счетоводство“.

В отговор на Насоките на ЕБО групата е допълнила нормативните си документи и по линия на екологосъобразното кредитиране, а именно – включва се анализ на екологични, социални и управленски фактори (ЕСУ фактори), в случай че чрез дейността си кредитополучателя въздейства върху околната среда, по-специално ЕСУ факторите на околната среда и въздействието върху изменението на климата.

Прилагайки нормативните разпоредби като инструмент за управление на кредитния риск, на тримесечие се извършват стрес тестове за кредитен риск и риск от контрагента, както и за риска от концентрация към група от клиенти в кредитния портфейл.

В Плана за възстановяване са заложили предупредителни нива за кредитен риск, а в Рисковия апетит - нива за рисков апетит, толеранс и капацитет.

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1, буква б) от Регламент 575

Политиките за кредитиране на групата на Банката се определят от УС и се утвърждават от НС. Като цяло оценката и управлението на кредитния риск са регламентирани във вътрешните политики, правила и процедури, касаещи кредитната дейност и последващия контрол по тези сделки. В цялостния процес по контрол, оценка и управление на този риск участват няколко звена от структурата на Банката, а именно:

- дирекция „Кредитна политика и контрол на кредитен портфейл“ – определя лимити за кредитен портфейл по икономически дейности, следи за изпълнението на лимитите и докладва пред УС и НС.
- отдел „Контрол на пазарен, ликвиден и операционен риск“ – определя контрагентски лимити по страни и банки кореспонденти.
- отдел „Управление на кредитния риск“ – проследява поведението на кредитополучателите и спазването на параметрите на одобрените кредитни сделки, осъществява текущ и последващ мониторинг - обслужването и спазването на всички договорени условия по отношение на вид и размер на кредита, срок и условия на усвояване, лихвен процент, вид и размер на приетите обезпечения и застраховки, начин и срок на погасяване, преглед на мониторинга, извършван от клоновете.
- дирекция „Просрочени и проблемни кредити“ - работният процес по управление и събиране на проблемни кредити е цялостен комплекс от мероприятия, който започва с идентифицирането на проблемните кредити, действия за работа при просрочия, обявяването на предсрочна изискуемост на вземанията по тези експозиции и тяхното администриране, управлението на взаимоотношенията с длъжниците, работата с документи и кредитни досиета, правното обслужване, съдебно-изпълнителното производство, гражданското съдопроизводство, наказателното производство, изготвянето на документи за издаване на изпълнителен лист, процесуалното представителство по съдебно обжалване на изпълнителни действия, действия във връзка с налагането на обезпечителни мерки, подготовката на проектите на договорите за извънсъдебно уреждане на спорове, производство по реда на ЗОЗ, извънсъдебни споразумения, ликвидация или несъстоятелност, редукция, разсрочване или преоформяне на дълга и други, и приключва с отпадане на причините, довели до отчитане на кредитна експозиция като проблемна или с погасяване на вземанията, осребряване на активите или тяхното придобиване в собственост на Банката.

Функцията по контрол на кредитния риск гарантира, че рисковете, на които е изложена групата на Банката, се установяват и управляват по подходящ начин и предоставя на УС и НС цялостен преглед на кредитния риск.

Раздел Б – Кредитно качество

1. Допълнително оповестяване във връзка с кредитното качество на активите Оповестявания, изисквани по член 442, буква а) от Регламент 575

Финансов актив с кредитна обезценка е когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив могат да послужат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие;
- заемодателят/-те, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на заемополучателя, прави отстъпка/-и на заемополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би/биха направил/-и при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения;
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Необслужвани експозиции са тези експозиции, които отговарят на следните критерии:

- съществени експозиции, които са в просрочие от повече от 90 дни;
- смята се, че без реализиране на обезпечението е малко вероятно длъжникът да изплати изцяло своите кредитни задължения, независимо от наличието на просрочена сума или броя на дните на просрочието (експозиции с вероятност от неизпълнение). Необслужваните експозиции включват задължително и експозициите в неизпълнение и обезценените по приложимата счетоводна рамка (МСФО 9) експозиции, както и необслужваните реструктурирани експозиции.

Една експозиция е в „просрочие“, когато сумата на главница, лихва или такса не е била платена на датата, на която е била дължима. Банката е дефинирала в своите правила и практика пълно съответствие между дефиницията за „неизпълнение“, „обезценени“ и „необслужвани“, за да има хомогенен подход към практиките за категоризиране на кредитите за надзорни и отчетни цели. Реструктурирани експозиции са дългови договори, по отношение на които са били наложени мерки за реструктуриране. Мерките за реструктуриране се състоят от отстъпки чрез въздържане от принудителни действия в полза на длъжник, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения.

Оповестявания, изисквани по член 442, буква б) от Регламент 575

Философията на Групата за категоризиране на експозициите в зависимост от степента на риска от неизпълнение е отразена в Политика за обезценка на промени в кредитно качество, определяне на очаквани кредитни загуби, съгласно МСФО 9 и категоризиране на рисковите експозиции, съгласно Регламент(ЕС)№575/2013. Тази Политика има за цел установяването на системен и унифициран подход при оценката на поетия кредитен риск. Тя регламентира визията и методологията, която е възприета по отношение на анализа, оценката и класификацията на рисковите експозиции. Политиката е изготвена в съответствие с критериите и изискванията на Закона за кредитните институции, Международен стандарт за финансово отчитане 9 - Финансови инструменти (МСФО 9), Регламент (ЕС) 575/2013 относно пруденциалните изисквания за кредитните институции (РКИ) и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 и Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/451 на Комисията от 17 декември 2020 година за определяне на техническите стандарти за изпълнение за прилагането на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи и за отмяна на Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014, както и в съответствие с вътрешнонормативната уредба.

Подходът на очакваните кредитни загуби се базира на концепцията, че определят и отчитат кредитната загуба, която се очаква да възникне за и през целия живот на инструмента (очаквана кредитна загуба за целия живот), освен ако не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване на актива, в който случай се признават 12-месечна очаквана кредитна загуба. За целта банката е разработила свой комплекс от критерии за установяване на наличие на увеличен кредитен риск. 12-месечната очаквана загуба представлява частта от очакваната кредитна загуба за цял живот, която би възникнала в резултат на събития на неизпълнение, свързани със съответния инструмент и които е възможно да се случат в рамките на 12-месечен период от датата на баланса. Както очакваните кредитни загуби за целия живот на финансовия актив, така и 12-месечните, се изчисляват на индивидуална или колективна база, в зависимост от спецификата на всеки портфейл от финансови инструменти.

Групата прилага индивидуален модел и колективен модел за определяне на обезценката, съобразен с особеностите на съответния тип финансов инструмент и неговите рискови характеристики, разработени на база установения с МСФО 9 общ подход. Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активи спрямо първоначалното им признаване определя рисковата им класификация в три основни фази, както и последващото признаване на обезценка:

Фаза 1 (обслужвани експозиции) – класифицират се финансови инструменти без индикация за увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка. Банката признава 12-месечна обезценка за очаквани кредитни загуби за финансови активи, класифицирани във Фаза 1. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на актива.

Фаза 2 (експозиции с нарушено обслужване) – класифицират се финансови инструменти със значимо увеличение на кредитния риск, но без обективни доказателства за настъпила фактическа обезценка / основания за понасени загуби (експозицията не е в неизпълнение). Банката признава обезценка за очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента при класификация във Фаза 2. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на актива.

Фаза 3 (експозиции с кредитна обезценка) – класифицират се финансови инструменти не само със значимо увеличение на кредитния риск, но и с обективни доказателства за наличие на реално настъпила обезценка (експозиции за които е налице „неизпълнение“). Банката признава обезценка за кредитни загуби за целия срок на инструмента при класификация във Фаза 3. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва, но върху нетната балансова стойност на инструмента, т.е. след приспадане на коректива за обезценка за кредитни загуби.

Към всяка дата на изготвяне на баланса се извършва преглед на финансовите активи за наличие на завишен кредитен риск.

2. Обслужвани и необслужвани експозиции и свързани с тях провизии

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575, като използва образец EU CR1 от него.

		а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й	к	л	м	н	о
		Брутна балансова стойност/номинална стойност				Натрупана обезценка, натрупани отрицателни промени в справедливата						Получени обезпечения и				
		Обслужвани експозиции		Необслужвани експозиции		Обслужвани експозиции - натрупана		Необслужвани експозиции -		Натрупани		по		по		
		в т.ч.: фаза 1	в т.ч.: фаза 2	в т.ч.: фаза 2	в т.ч.: фаза 3	в т.ч.: фаза 1	в т.ч.: фаза 2	в т.ч.: фаза 2	в т.ч.: фаза 3	частични отписвания	необслужваните експозиции		необслужваните експозиции			
31.12.2023 година	Консолидирана основа															
5	Парични салда при централни банки и други депозити на виждане	284,152	284,152					217	217							
10	Кредити и аванси	1,027,297	945,962	81,335	53,734	3,009	50,725	6,326	4,223	2,103	16,396		16,396		866,616	37,063
20	централни банки															
30	сектор „Държавно управление“	168,532	161,945	6,587	2,329		2,329	1,441	836	605	721		721		159,511	1,606
40	кредитни институции	32,174	32,174					10	10							
50	други финансови дружества	11,395	11,395					134	134							10,436
60	нефинансови дружества	592,582	522,601	69,981	50,142	2,979	47,163	3,959	2,542	1,417	15,174		15,174		475,206	34,695
70	в т.ч.: МСП	509,443	444,467	64,976	50,142	2,979	47,163	3,498	2,081	1,417	15,174		15,174		419,801	34,695
80	домакинства	222,614	217,847	4,767	1,263	30	1,233	782	701	81	501		501		221,463	762
90	Дългови ценни книжа	191,737	191,737					59	59							
100	централни банки															
110	сектор „Държавно управление“	182,052	182,052					59	59							
120	кредитни институции															
130	други финансови дружества															
140	нефинансови дружества	9,685	9,685													
150	Задбалансови експозиции	168,617	156,651	11,966	603		603									
160	централни банки															
170	сектор „Държавно управление“	18,404	16,804	1,600												
180	кредитни институции	165	165													
190	други финансови дружества	15,991	15,991													
200	нефинансови дружества	129,461	119,140	10,321	597		597									
210	домакинства	4,596	4,551	45	6		6									
220	Общо	1,671,803	1,578,502	93,301	54,337	3,009	51,328	6,602	4,499	2,103	16,396		16,396		866,616	37,063

3. Промени в размера на необслужваните кредити и аванси

Оповестявания, изисквани по член 442, буква е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, буква е) от Регламент 575, като използва образец EU CR2 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а	
		Брутна стойност	балансова
10	Първоначален размер на необслужваните кредити и аванси		50,118
20	Входящи потоци при необслужвани портфейли		44,883
30	Изходящи потоци при необслужвани портфейли	-	41,194
40	Изходящ поток поради отписвания	-	62
50	Изходящ поток по други причини	-	11
60	Краен размер на необслужваните кредити и аванси		53,734

4. Промени в размера на необслужваните кредити и аванси и в свързаните нетни натрупани възстановявания

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в) и е) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CR2a от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а	б
		Брутна балансова стойност	Свързани нетни натрупани възстановявания
10	Първоначален размер на необслужваните кредити и аванси	50,118	
20	Входящи потоци при необслужвани портфейли	44,883	
30	Изходящи потоци при необслужвани портфейли	- 9,440	
40	Изходящи потоци при обслужван портфейл	- 649	
50	Изходящ поток поради частично или пълно погасяване на кредит	- 31,105	
60	Изходящ поток поради ликвидация на обезпечение		
70	Изходящ поток поради влизане във владение на обезпечение		
80	Изходящ поток поради продажба на инструменти		
90	Изходящ поток поради прехвърляне на риск		
100	Изходящ поток поради отписвания	- 62	
110	Изходящ поток по други причини	- 11	
120	Изходящ поток поради прекласификация като държани за продажба		
130	Краен размер на необслужваните кредити и аванси	53,734	-

5. Кредитно качество на реструктурираните експозиции

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ1 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа	а		б		в		г		д		е		ж		з	
	Брутна балансова стойност/номинална стойност на експозициите с мерки за реструктуриране								Натрупана обезценка, натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск и провизии				Получени обезпечения и финансови гаранции по реструктурираните експозиции			
	Обслужвани реструктуриран и експозиции	Необслужвани реструктурирани експозиции			по обслужваните реструктурирани експозиции	по необслужваните реструктурирани експозиции	Получени обезпечения по експозиции с мерки за реструктуриране	в т.ч.: получени гаранции по необслужвани експозиции с мерки за реструктуриране								
в т.ч.: в неизпълнение		в т.ч.: обезценени														
Парични салда при централни банки и други депозити на виждане																
Кредити и аванси централни банки	404	31,539	28,554	28,554					(2)	(12,858)			18,706			18,512
сектор „Държавно управление“ кредитни институции																
други финансови дружества																
нефинансови дружества	357	30,886	27,931	27,931					(1)	(12,679)			18,187			18,038
домакинства	47	653	623	623					(1)	(179)			519			474
Дългови ценни книжа																
Поети за дължения за кредитиране																
Общо	404	31,539	28,554	28,554					(2)	(12,858)			18,706			18,512

6. Кредитно качество на обслужваните и необслужваните експозиции по просрочени дни Оповестявания, изисквани по член 442, буква г) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, буква г) от Регламент 575, като използва образец EU CQ3 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа	Брутна балансова стойност/номинална стойност															
	Обслужвани експозиции				Необслужвани експозиции											
	без просрочие или в просрочие ≤ 30 дни	в просрочие > 30 дни ≤ 90 дни	в просрочие > 90 дни ≤ 180 дни	в просрочие > 180 дни ≤ 360 дни	с малко вероятно плащане, които не са просрочени или са в просрочие ≤ 90 дни	Просрочие ≤ 90 дни	Просрочие > 180 дни ≤ 1 година	Просрочие > 1 година ≤ 2 години	Просрочие > 2 години ≤ 5 години	Просрочие > 5 години ≤ 7 години	в просрочие > 7 години	в т.ч.: в неизпълнение				
5	Парични салда при централни банки и други депозити на виждане	284,152	284,152													
10	Кредити и аванси централни банки	1,027,297	1,025,542	1,755	53,734	27,744	1,170	2,289	4,894	5,115	8,555	3,967	50,725			
20	сектор „Държавно управление“ кредитни институции	168,532	168,532		2,329	-	-	-	1,608	721	-	-	2,329			
30	други финансови дружества	32,174	32,174		-											
40	нефинансови дружества	11,395	11,395		-											
50	нефинансови дружества	592,582	592,180	402	50,142	27,392	1,114	2,220	3,229	4,207	8,458	3,522	47,163			
60	в т.ч.: МСП	509,443	509,041	402	50,142	27,392	1,114	2,220	3,229	4,207	8,458	3,522	47,163			
70	домакинства	222,614	221,261	1,353	1,263	352	56	69	57	187	97	445	1,233			
80	Дългови ценни книжа	191,737	191,737													
90	централни банки															
100	сектор „Държавно управление“ кредитни институции	182,052	182,052													
110	други финансови дружества	-	-													
120	нефинансови дружества	9,685	9,685													
130	за дба лансови експозиции	168,617	168,617		603											
140	централни банки															
150	сектор „Държавно управление“ кредитни институции	18,404	18,404													
160	други финансови дружества	165	165													
170	нефинансови дружества	15,991	15,991													
180	нефинансови дружества	129,461	129,461		597											
190	домакинства	4,596	4,596		6											
200	Общо	1,671,803	1,670,048	1,755	54,337											

7. Качество на необслужваните експозиции по географски признак

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в), д) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ4 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а	б	в	г	д	е	ж
		Брутна балансова стойност/номинална стойност				Натрупана обезценка	Провизии за задбалансови задължения и предоставени финансови гаранции	Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск при необслужваните
			в т.ч.: необслужвани	в т.ч.: в неизпълнение	в т.ч.: подлежащ и на обезценка			
10	Балансови експозиции	1,488,718	53,734	50,725	50,725	- 22,998	-	-
20	Австрия	1,895						
30	Обединеното кралство	166						
40	България	1,431,103	53,734	50,725	50,725	- 22,990		
50	Германия	3,288						
60	Италия	288						
70	Други държави	51,978		1	1	- 7		
80	Задбалансови експозиции	169,220	603	603				
90	България	169,207	603	603				
100	Италия	11						
110	Турция	2						
120								
130								
140	Други държави							
150	Общо	1,657,938	54,337	51,329	50,725	- 22,998		

8. Кредитно качество на кредитите и авансите към нефинансови предприятия по отрасли

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в), д) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ5 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа		а	б	в	г	д	е
		Брутна балансова стойност				Натрупана обезценка	Натрупани отрицателни промени в справедливата стойност поради кредитен риск при необслужваните експозиции
			в т.ч.: необслужвани	в т.ч.: в неизпълнение	в т.ч.: подлежащи на обезценка кредити и аванси		
10	Селско, горско и рибно стопанство	86,676	3,314	3,314	86,676	- 910	
20	Добивна промишленост	4,678	208	208	4,678	- 13	
30	Преработвателна промишленост	81,453	10,005	10,005	81,453	- 6,197	
40	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, на газообразни горива и климатизация	14,435	-	-	14,435	- 57	
50	Водоснабдяване	10,723	18	18	10,723	- 342	
60	Строителство	113,950	2,314	2,314	113,950	- 549	
70	Търговия на едро и дребно	144,065	5,718	5,125	144,065	- 2,870	
80	Превоз и складиране	37,470	108	108	37,470	- 433	
90	Хотелиерство и ресторантьорство	54,004	938	938	54,004	- 986	
100	Информация и комуникация	13,136	-	-	13,136	- 15	
110	Финансово и застрахователно дело	-	-	-	-	-	
120	Операции с недвижими имоти	58,448	27,505	25,119	58,448	- 6,595	
130	Професионална и научно-техническа дейност	8,437	-	-	8,437	- 16	
140	Административна и спомагателна дейност	7,509	-	-	7,509	- 12	
150	Публична администрация и отбрана, задължително социално осигуряване	-	-	-	-	-	
160	Образование	964	-	-	964	-	
170	Здравеопазване и социална дейност	5,914	-	-	5,914	- 125	
180	Култура, спорт и развлечения	404	14	14	404	- 2	
190	Други услуги	458	-	-	458	- 11	
200	Общо	642,724	50,142	47,163	642,724	- 19,133	

9. Оценка на обезпечения — кредити и аванси

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в) и е) от Регламент 575. Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ6 от него.

31.12.2023 година	а		б		в		г		д		е		ж		з		и		й		к		л		
	Кредити и аванси																								
	Обслужвани												Необслужвани												
		в т.ч.: в просрочие > 30 дни ≤ 90 дни						с малко вероятно плащане, които не са просрочени или са в просрочие ≤ 90 дни						Просрочие > 90 дни											
														в т.ч.: в просрочие > 90 дни ≤ 180 дни		в т.ч.: в просрочие > 180 дни ≤ 1 година		в т.ч.: в просрочие > 1 години ≤ 2 години		в т.ч.: в просрочие > 2 години ≤ 5 години		в т.ч.: в просрочие > 5 години ≤ 7 години		в т.ч.: в просрочие > 7 години	
10	Брутна балансова стойност	1,081,031	1,027,297	0	53,734	27,744	1,170	2,289	4,894	5,115	8,555	3,967													
20	в т.ч.: обезпечени																								
30	в т.ч.: обезпечени с недвижимо имущество	436,643	402,125	1,138	34,518	17,531	16,987	678	688	2,936	2,556	1,737													
40	в т.ч.: инструменти с отношение непогасен кредит/обезпечение над 60 %, но не по-голямо от 80 %	97,115	87,569		9,546	9,540	6																		
50	в т.ч.: инструменти с отношение непогасен кредит/обезпечение над 80 %, но не по-голямо от 100 %	31,136	31,136																						
60	в т.ч.: инструменти с отношение непогасен кредит/обезпечение над 100 %	68,870	56,901		11,969	-	11,969																		
70	Натрупана обезценка на обезпечени активи	- 8,254	- 8,254	- 8,183																					
80	Обезпечение	7,545,278	7,039,485	11,827	505,793	257,293	248,500																		
90	в т.ч.: стойност, ограничена до стойността на експозицията	903,679	866,616	3,587	37,063	20,839	16,224	2,174	2,371	4,837	2,393	1,784													
100	в т.ч.: недвижимо имущество	452,623	422,957	1,191	29,666	17,980	11,686	706	689	4,544	2,347	831													
110	в т.ч.: стойност над тавана	6,641,599	6,172,869	8,240	468,730	236,454	232,276																		
120	в т.ч.: недвижимо имущество	1,069,914	1,004,593	2,808	65,321	37,087	28,234																		
130	Получени финансови гаранции																								
140	Натрупани частични отписвания	- 6,357			- 6,357	- 6,357																			

10. Обезпечения, придобити чрез влизане във владение и изпълнителни процедури

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в), д), и е) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в), д) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ7 от него.

31.12.2023 година		а		б	
Консолидирана основа		Обезпечения, придобити чрез влизане във владение		Натрупани отрицателни промени	
		Стойност при първоначалното признаване			
10	Имоти, машини и съоръжения [ИМС]				
20	Различни от ИМС		9,019	-	957
30	Жилищен имот		1,749	-	64
40	Търговски имот		7,072	-	840
50	Движимо имущество (автомобили, превоз и др.)		198	-	53
60	Капиталови и дългови инструменти				
70	Други обезпечения				
80	Общо		9,019	-	957

11. Обезпечения, придобити чрез влизане във владение и изпълнителни процедури — хронологична разбивка

Оповестявания, изисквани по член 442, букви в) и е) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 442, букви в) и е) от Регламент 575, като използва образец EU CQ8 от него.

31.12.2023 година Консолидирана основа	а		б		в		д		е		ж		з		и		й		к	
	Намаление на дълга		на saldoto по		Общо обезпечения, придобити чрез влизане във владение															
	Брутна балансова стойност	отрицателни промени	Стойност при първоначалното признаване	отрицателни промени	принудително иззети ≤ 2 год.				принудително иззети > 2 год. ≤ 5 год.				принудително иззети > 5 год.				в т.ч.: нетекущи активи, държани			
10	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение, класифицирани като ИМС			-																
20	Обезпечения, придобити чрез влизане във владение, различни от класифицираните като ИМС	8,856	-	9,019	-	957	129	-	1,901	-	35	6,989	-	922	-	-	-			
30	Жилищен имот	620		1,749	-	64	129		809	-	8	811	-	56						
40	Търговски имот	8,236		7,072	-	840			1,082	-	20	5,990	-	820						
50	Движимо имущество (автомобили, превоз и др.)	-		198	-	53			10	-	7	188	-	46						
60	Капиталови и дългови инструменти			-		-														
70	Други обезпечения			-		-														
80	Общо	8,856	-	9,019	-	957	129	-	1,901	-	35	6,989	-	922	-	-	-			

Х. ТЕХНИКИ ЗА РЕДУЦИРАНЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК

1. Оповестяване на качествена информация за техниките за редуциране на кредитния риск

Оповестявания, изисквани по член 453, буква а) от Регламент 575.

Групата не прилага балансово и задбалансово нетиране като техника за редуциране на кредитния риск.

Оповестявания, изисквани по член 453, буква б) от Регламент 575

Групата изисква от клиентите си достатъчни по вид и стойност обезпечения, които отговарят на следните принципи:

-реалност – наличие, добро фактическо състояние и изрядна документация;

-идентичност – обезпечението трябва да бъде ясно конкретизирано;

-ексклузивност – Банката е първи по ред привилегирован кредитор и преди вписване на привилегията в нейна полза няма вписани и / или учредени други противопоставими ѝ права. По решение на компетентния орган на Банката може да се приеме обезпечение и с друга поредност;

-достатъчност – размерът на обезпечението трябва да бъде достатъчен, за да покрива(до предварително определена степен) задълженията на кредитополучателя за целия период на кредита;

- ликвидност – обезпечението трябва да дава възможност за бърза реализация;

- индивидуална обособеност (за ипотечи и залози на машини и съоръжения) – обезпеченията да могат да се разглеждат и залагат като индивидуално обособени обекти.

Смекчаването на кредитния риск по предоставените кредити, е в зависимост от оценения риск и избора на продукт и от предоставеното обезпечение. Установяването на стойността на представеното обезпечение се основава на задълбочен преглед и анализ на заложения актив. Групата има одобрени от УС и НС критерии за достатъчност и качество на обезпеченията по кредити, регламентирани във вътрешни правила.

Изисква се оценка на предлаганите обезпечения, за които това е приложимо. Оценката се извършва от външни сертифицирани оценители. В работния процес по избор на оценители и изготвяне на оценки се прилага принципа на „четирите очи“, като:

- изборът на външни сертифицирани оценители, респ. прекратяване взаимодействията с тях се извършва от УС;
- отдел „Управление на обезпеченията“ извършва преглед на необходимата документация и изготвя становища по предоставените обезпечения, поддържа списък с одобрените оценителски фирми, респективно изключените такива;

Оповестявания, изисквани по член 453, буква в) от Регламент 575

Групата използва редица политики и практики за редуциране на кредитния риск като най-традиционният начин за кредитна защита е приемане на обезпечения. Основните обезпечения, използвани за редуциране на кредитния риск и определяне на рисковопреетеглената стойност на експозициите са:

- финансови обезпечения – парични депозити и дългови ценни книжа при спазване на изискванията на Регламент 575;
- жилищни имоти, които са обитавани или ще бъдат обитавани или отдавани под наем от собствениците си и когато съществува ниска корелация между справедливата стойност на имотите и кредитоспособността на кредитополучателите;
- офиси или други търговски помещения, когато стойността на имота не зависи съществено от кредитното качество на кредитополучателя;
- банкови гаранции.

Когато обезпечението е паричен депозит, деноминиран във валута, различна от тази на кредита, се прилага рисково тегло от 20%. Когато обезпечението е призната дългова ценна книга, се прилага рисково тегло от 20%. Експозиции или части от тях, напълно и изцяло обезпечени с ипотека върху жилищни имоти, който е/ще бъде обитаван или отдаван под наем от собственика, получават рисково тегло от 35%, ако са изпълнени условията стойността на имота да не зависи съществено от кредитното качество на кредитополучателя, рискът от кредитополучателя не се влияе съществено от промени в състоянието на ипотекирания имот и стойността на експозицията или частта от нея не надвишава 70% от пазарната стойност на съответния имот или 70% от ипотечната му заемна стойност. Експозициите или части от тях, напълно и изцяло обезпечени с ипотеки върху офиси или други търговски помещения, получават рисково тегло от 50%, ако са изпълнени условията стойността на имота да не зависи

съществено от кредитното качество на кредитополучателя, рискът от кредитополучателя не се влияе съществено от промени в състоянието на ипотекирания имот и стойността на експозицията или частта от нея не надхвърля 50% от пазарната стойност на имота. При наличие на обезпечение под формата на призната гаранция, частта от експозицията напълно покрита с нея, се претегля с рисковото тегло на доставчика на защита.

Оповестявания, изисквани по член 453, буква г) от Регламент 575

Групата не използва кредитни деривати за целите на намаляване на капиталовите изисквания.

Оповестявания, изисквани по член 453, буква д) от Регламент 575

Групата следи за условията за ниска корелация, правна сигурност и оперативните изисквания за приетите обезпечения. Потенциалната концентрация на риск, произтичащ от използването на техники за редуциране на кредитния риск е внимателно наблюдавана, така че стратегията за тяхното използване да съответства на рисковия профил на Банката.

2. Обзор на техниките за редуциране на кредитния риск

Оповестявания, изисквани по член 453, буква е) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Групата оповестява информацията, посочена в член 453, буква е) от Регламент 575, като използва образец EU CR3 от него.

31.12.2023 година	Необезпечена балансова стойност	Обезпечена балансова стойност				
		а	б	В т.ч. обезпечени с обезпечение	В т.ч. обезпечени с финансови гаранции	В т.ч. обезпечени с кредитни деривати
				в	г	д
1	Кредити и аванси	621,666	436,643	436,643	0	
2	Дългови ценни книжа	160,883	0	0	0	
3	Общо	782,549	436,643	436,643	0	0
4	В т.ч.: необслужвани експозиции	2,820	34,518	34,518	0	
EU-5	В т.ч.: в неизпълнение	6,661	27,668	27,668	0	

XI. СТАНДАРТИЗИРАН ПОДХОД

Раздел А – Качествена информация за използването на стандартизирания подход

Оповестявания, изисквани по член 444, буква а) от Регламент 575

Банката използва оценките на рейтинговите агенции Standard&Poor's, Moody's Investors Service и Fitch Ratings за кредитно качество.

Оповестявания, изисквани по член 444, буква б) от Регламент 575

При определяне на рисковите тегла по стандартизирания подход за кредитен риск външните оценки се съотнасят към степените на кредитно качество за отделните класове експозиции, а именно:

- експозиции към централни правителства и централни банки;
- експозиции към международни банки за развитие;

- експозиции към институции.

Оповестявания, изисквани по член 444, буква в) от Регламент 575

Относно кредитната оценка на емитенти и емисии, Банката прилага чл. 139 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Оповестявания, изисквани по член 444, буква г) от Регламент 575

За целите на изчисляване на рисковите експозиции към централни правителства или централни банки, международни банки за развитие и институции, кредитните оценки на АВКО са отнесени към степените за кредитно качество, определени в Трета част, дял II, глава 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

Раздел Б – Количествена информация за използването на стандартизирания подход

1. Експозиция към кредитен риск и ефект на редуциране на кредитния риск Оповестявания, изисквани по член 453, букви ж), з) и и) и член 444, буква д) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 453, букви ж), з) и и) и член 444, буква д) от Регламент 575, като използва образец EU CR4 от него.

Класове експозиции - 31.12.2023 година Консолидирана основа	Експозиции преди ККК и редуциране на кредитния риск		Експозиции след ККК и редуциране на кредитния риск		РПЕ и плътност на РПЕ	
	Балансови експозиции	Задбалансови експозиции	Балансови експозиции	Задбалансови експозиции	РПЕ	Плътност на РПЕ (%)
	а	б	в	г	д	е
1 Централни правителства или централни банки	458,890	0	458,890	0	15,925	3.47%
2 Регионални правителства или местни органи на властта	96,845	16,305	96,845	7,703	20,910	20.00%
3 Субекти от публичния сектор	0	0	0	0	0	0.00%
4 Многостранни банки за развитие	0	0	0	0	0	0.00%
5 Международни организации	0	0	0	0	0	0.00%
6 Институции	54,787	16,165	54,787	8,083	26,508	42.16%
7 Предприятия	261,003	68,936	251,080	28,686	242,471	86.67%
8 Експозиции на дребно	125,698	20,467	122,728	7,370	80,814	62.12%
9 Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	502,366	46,752	500,814	21,748	282,336	54.03%
10 Експозиции в неизпълнение	34,333	603	34,222	85	45,412	132.37%
11 Високорискови експозиции	0	0	0	0	0	0.00%
12 Покрити облигации	0	0	0	0	0	0.00%
13 институции и предприятия с краткосрочна кредитна оценка	0	0	0	0	0	0.00%
14 Предприятия за колективно инвестиране	0	0	0	0	0	0.00%
15 Капиталови инструменти	0	0	0	0	0	0.00%
16 Други позиции	115,922	0	130,478	5,727	88,841	65.23%
17 ОБЩО	1,649,844	169,228	1,649,844	79,402	803,217	46.45%

2. Стандартизиран подход

Оповестявания, изисквани по член 444, буква д) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 444, буква д) от Регламент 575, като използва образец EU CR5 от него.

Разпределение на рисковопретеглените експозиции по рискови тегла към 31.12.2023 год.

Класове експозиции - 31.12.2023 година Консолидирана основа	Рисково тегло																Общо	В т.ч. без рейтинг
	0 %	2 %	4 %	10 %	20 %	35 %	50 %	70 %	75 %	100 %	150 %	250 %	370 %	1 250 %	Други			
	а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й	к	л	м	н	о	п		
1 Централни правителства или централни банки	0	0	0	15,925	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15,925	0
2 Регионални правителства или местни органи на властта	0	0	0	0	20,910	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20,910	20,910
3 Субекти от публичния сектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Многостранни банки за развитие	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Международни организации	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Институции	0	0	0	0	6,812	0	9,338	0	0	9,685	673	0	0	0	0	0	26,508	7,760
7 Предприятия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	242,471	0	0	0	0	0	242,471	242,471	
8 Експозиции на дребно	0	0	0	0	0	610	0	0	80,204	0	0	0	0	0	0	80,814	80,814	
9 Експозиции, обезпечени с ипотеки върху недвижими имоти	0	0	0	0	0	63,728	56,831	0	0	161,777	0	0	0	0	0	282,336	282,336	
10 Експозиции в неизпълнение	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,098	33,314	0	0	0	0	45,412	45,412	
11 Високорискови	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12 Покрити облигации	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13 Експозиции към институции и предприятия с краткосрочна кредитна оценка	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14 Дялови единици и акции в предприятия за колективно инвестиране	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15 Експозиции към капиталови инструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
16 Други позиции	0	0	0	0	0	0	0	0	0	88,841	0	0	0	0	0	88,841	88,841	
17 ОБЩО	0	0	0	15,925	27,722	64,338	66,169	0	80,204	514,872	33,987	0	0	0	0	803,217	768,544	

XII. ВЪТРЕШНОРЕЙТИНГОВ ПОДХОД КЪМ КРЕДИТЕН РИСК

Оповестявания, изисквани по член 452 от Регламент 575

Групата на Банката не използва вътрешнорейтинговия подход за изчисляване размера на рисково претеглените си експозиции.

XIII. ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ СПЕЦИАЛИЗИРАНО КРЕДИТИРАНЕ И КЪМ КАПИТАЛОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ИЗЧИСЛЕНИ ПО ПОДХОДА НА ОПРОСТЕНО ОПРЕДЕЛЯНЕ НА РИСКОВИТЕ ТЕГЛА

Оповестявания, изисквани по член 438, буква д) от Регламент 575

Групата на Банката не прилага специфично третиране в съответствие с чл.153, параграф 5 и член 155, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 575/2013.

XIV. КРЕДИТЕН РИСК ОТ КОНТРАГЕНТА

Оповестявания, изисквани по член 439, буква а) от Регламент 575

Сделките, които са обект на третиране като кредитен риск от контрагента се сключват с местни и чуждестранни банки, идентифицирането, измерването, мониторингът и контролът на тези експозиции е регламентиран във вътрешнонормативната уредба на Групата. Контрагентният риск се измерва чрез присъждане на вътрешен рейтинг за всяка банка. Присъждането на вътрешен рейтинг се извършва чрез:

- Съобразяване с официален краткосрочен и дългосрочен рейтинг на определена държава или банка, присъден от следните международни рейтингови агенции: Moody's, Standard&Poor's или Fitch Ratings;
- Вътрешна оценка на банка контрагент изготвена от банката при липса на присъден официален рейтинг от агенция посочена по-горе. Изготвянето на вътрешна оценка на банка контрагент се извършва чрез „Методика за определяне на вътрешен рейтинг на страните и банките – контрагенти, чрез оценка на финансовото им състояние”.

Въз основа на изготвения вътрешен рейтинг се определят лимити към всеки контрагент. Управителният съвет на Банката утвърждава правилата за оценка и контрол на контрагентния риск, актуализациите към тях, включително и лимитите за отделните рискови експозиции.

Оповестявания, изисквани по член 439, букви в) - м) и член 444, буква д) от Регламент 575

Неприложимо за Групата.

XV. ЕКСПОЗИЦИИ КЪМ СЕКЮРИТИЗИРАЩИ ПОЗИЦИИ

Оповестявания, изисквани по член 449 от Регламент 575

Не е извършвана секюритизация на активите.

XVI. ВЪТРЕШНИ МОДЕЛИ ЗА ПАЗАРЕН РИСК

Оповестявания, изисквани по член 435, параграф 1, букви а) и г) от Регламент 575

Към 31 декември 2023 година Групата не прилага вътрешни модели за изчисляване на капиталовите си изисквания за пазарен риск.

Тези модели се използват само за вътрешни цели и служат за основа на лимитната система.

XVII. ЕКСПОЗИЦИЯ КЪМ ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Въз основа на възприетото определение за операционен риск е създадена стандартизирана рискова структура, при която рискът, свързан с персонала, процесите, ИТ системите и външния риск са разделени в няколко области подлежащи на мониторинг.

Целта на Групата е да предприеме своевременни действия за минимизиране на операционния риск, като дефинира ясно процедурите за управление и мониторинг на операционния риск.

Инструментите, които се използват при обследване на рисковите събития са рискови карти, анкети за самооценка, сценарийни анализи.

Идентификацията включва всички рискове, независимо дали са включени или не в обхвата на контрол, дори и когато източника на риска или причината не е очевидна. Идентификацията на риска включва изследване на верижните реакции на конкретни последици, включително ескалирането им и кумулативните ефекти от проявлението на риска. Моделът за идентифициране включва използването на информацията от рисковите карти и обобщаването им за целите на анализа рисково-базирана матрица.

Чрез анкетите за самооценка - се оценява присъщия риск (риска преди да се осъществи контрол), ефективността на контролната среда и остатъчният риск (риска след осъществяване на

контрол) за определен период от време. Анализът на риска чрез анкетите за самооценка дава ресурс за вземането на решения, какъв избор следва да се направи в зависимост от различните видове и степени (нива) на риск. При използването на третия подход – сценариен анализ/стрес тест, групата се стреми да прилага максимално реалистичен и приемлив вариант, отговарящ на рисковия профил и необходимия ресурс за покриване на разходи във връзка с операционните рискове в банката. Концентрацията на риска се анализира и чрез използването на модела ключови рискови индикатори – обобщение на основни рискове според честота на проявление, определени на база исторически опит.

Минималните стандарти за управление на риска са следните:

- Подходяща организация и разпределение на отговорностите;
- Документиране процеса по измерване, мониторинг и управление на риска;
- Периодична оценка на операционния риск и адекватността на контролите и процедурите;
- Своевременно отчитане;
- Минимизиране на риска, чрез периодични обучения и сключване на подходяща застраховка.

Отговорността за идентифициране и управление на риска се носи от директорите на бизнес звената, както и от висшия мениджмънт.

За целта са разработени Вътрешни правила за управлението на операционния риск, създадено е самостоятелно звено за измерване, мониторинг и отчетност на риска, както и Комисия за оценка на рискови събития. Обобщените данни за загубите от операционни събития се докладват на мениджмънта на тримесечие.

Рисковият апетит по отношение на операционния риск е нисък и може да бъде определен като консервативен по отношение планирането и заделянето на капиталови буфери срещу проявлението му. За вътрешни цели се правят изчисления на капиталовите изисквания за операционен риск и по Стандартизиран подход. Брутния доход се разпределя по бизнес линии. Съгласно чл.434, ал.2 от Регламент(ЕС)№575/2013, равностойно оповестяване е направено в годишния консолидиран финансов отчет.

Оповестявания, изисквани по член 446 от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 446 от Регламент 575, като използва образец EU OR1 от него.

Банкови дейности - 31.12.2023 година Консолидирана основа		Съответен индикатор			Капиталови изисквания	Рискова експозиция
		а	б	в		
		Година-3	Година-2	Последна година		
1	Банкови дейности, за които се прилага подходът на базисния индикатор (ПБИ)	36,171	42,439	52,711	6,566	82,075
2	Банкови дейности, за които се прилага стандартизираният подход (СП) или алтернативният стандартизиран подход (АСП)					
3	Прилагане на СП:					
4	Прилагане на АСП:					
5	Банкови дейности, за които се прилагат усъвършенстваните подходи за измерване (УПИ)					

XVIII. ЛИХВЕН РИСК В БАНКОВИЯ ПОРТФЕЙЛ

Лихвен риск на търговския и банковия портфейл е риск от намаляване на нетния лихвен доход и икономическата стойност на активите, пасивите и задбалансовите позиции на Банката, в резултат на промени в пазарните лихвени проценти.

Банката измерва експозиция към ЛРБП по отношение на потенциалните промени в икономическата стойност и доходността.

Разглеждането на лихвения риск от гледна точка както на дохода, така и на икономическата стойност е с особена важност. Променливостта на доходите е отправна точка за лихвения анализ, тъй като значително намаление в доходите може да застраши нивото на капиталовата адекватност. Измерването на ефекта върху икономическата стойност, обаче дава по-изчерпателна представа за потенциалните дългосрочни ефекти върху цялостната експозиция на групата. Разликата между лихвочувствителните активи и лихвочувствителните пасиви в отделните матуритетни зони е така наречения метод на дисбаланс или GAP.

Групата третира ЛРБП като важен риск и винаги го оценява изрично и подробно в своите процеси за управление на риска и процеси за вътрешна оценка на капитала.

При прилагането на насоките групата установява своята съществуваща и прогнозна експозиция към ЛРБП по подходящ начин в зависимост от нивото, сложността и нивото на риска на позициите си извън търговския портфейл, или увеличаващ се рисков профил, вземайки предвид своя бизнес модел, стратегии и бизнес среда, в която оперира или планира да оперира. Съгласно чл. 434, ал.2 от Регламент(ЕС)№575/2013, равностойно оповестяване е направено в отчета за Вътрешен анализ на адекватността на капитала.

Оповестявания, изисквани по член 448, параграф 1, букви а) и б) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 448, параграф 1, букви а) и б) от Регламент 575, като използва образец EU IRRBB1 от него.

Образец EU IRRBB1

Надзорни шокови сценарии		a	b	c	d
		Промени в икономическата стойност на капитала		Промени в нетния доход от лихви	
		31.12.2023	30.9.2023	31.12.2023	30.9.2023
1	Паралелен шок на повишение	-11781	-13387	-2,105	-4427
2	Паралелен шок на понижение	-2651	-829	-6,663	-5302
3	Стръмен шок	9796	11673		
4	Плосък шок	-10784	-12926		
5	Шок на повишение на краткосрочните лихвени проценти	-10752	-12997		
6	Шок на понижение на краткосрочните лихвени проценти	16770	18137		

ХІХ. ВЪТРЕШНОРЕЙТИНГОВ ПОДХОД

Към 31 декември Групата не прилага вътрешно рейтингов подход за изчисляване размера на рисково-претеглените активи.

ХХ. ПОЛИТИКА И ПРАКТИКА ЗА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА

Групата е разработила и актуализирала политиките си, свързани с възнагражденията, в съответствие с разпоредбите на Наредба №4 на БНБ за изискванията към възнагражденията в банките. Политиката за възнагражденията е съобразена с разпоредбите на законодателството, регламентиращи изискванията към банка, която не е голяма институция по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 146 от Регламент (ЕС) № 575/2013 и стойността на активите на която на индивидуална основа съгласно Регламент (ЕС) № 575/2013 е по-малка или равна на левовата равностойност на 5 милиарда евро, усреднено за последните четири години, предхождащи текущата година. Тя е съобразена с цялостната политика за развитие на групата на „Търговска банка Д“ АД, бизнес стратегията, ценностите и дългосрочните бизнес интереси и установява ясни и обективни принципи при формирането на възнагражденията, които насърчават разумното и добро управление на рисковете, свързани с дейността ѝ. Политиката включва мерки за избягване на конфликти на интереси, породени от начина на формиране на възнагражденията, и всякакво негативно влияние върху стабилната капиталова позиция на организацията.

Съгласно Наредба №4 на БНБ, Чл 12а. (Нов – ДВ, бр. 40 от 2021 г.) (3) Членове 10, 11 и чл. 12, ал. 2 и 3, изискванията, отнасящи се до структурата и разсрочването на променливите възнаграждения и за облаги, свързани с пенсиониране, не се прилагат за:

- банка, която не е голяма институция по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 146 от Регламент (ЕС) No 575/2013 и стойността на активите на която на индивидуална основа съгласно Регламент (ЕС) No 575/2013 е по-малка или равна на левовата равностойност на 5

милиарда евро, усреднено за последните четири години, предхождащи текущата година;

- служител, чието годишно променливо възнаграждение не надвишава левовата равностойност на 50 000 евро и не представлява повече от една трета от общото му годишно възнаграждение.

В процеса на вземане на решения при определяне на политиката за възнагражденията Надзорният съвет изпълнява функциите и има правомощията на Комитет за възнагражденията по смисъла на Наредба 4 на БНБ. В това си качество, НС обсъжда и приема решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите/вложителите и другите заинтересовани лица. Надзорният съвет като Комитет за възнагражденията изпълнява своите функции на основание Регламент (ЕС) № 575/2013 на ЕП и на Съвета относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници, чл.6 от Наредба № 4 на Българска народна банка за изискванията към възнагражденията в банките и Насоките на европейския банков орган за разумни политики за определяне на възнагражденията съгласно член 74, параграф 3 и член 75, параграф 2 от Директива 2013/36/ЕС и оповестявания, съгласно член 450 от Регламент (ЕС) № 575/2013 (EBA/GL/2015/22) и взема решения относно възнагражденията по отношение на възнаграждението на членовете на Управителния съвет, както и на останалия идентифициран персонал, като следи за следното:

- рамката за възнагражденията и рамката за оценяване на резултатите на служителите, отговорни за вземането на кредитни решения, които са идентифициран персонал, са винаги съобразени с кредитния риск и склонността за поемане на кредитен риск (кредитен риск апетит);
- схемата за стимулиране на персонала и ръководството в звената за предоставяне на кредити/бизнес звената взема предвид обратната информация от дейностите по събиране на проблемни експозиции и от качеството на експозициите, с цел да не бъде стимулирано поемането на прекомерен риск.
- персоналът и ръководството, които участват в дейностите по събиране на необслужени експозиции, следва да разполагат с ясни индивидуални (или групови) цели или стимули, насочени към постигане на целите, договорени в Стратегията и оперативния план за необслужваните експозиции.

Надзорният съвет като Комитет за възнагражденията се събира на редовни и извънредни заседания. Редовно заседание на Надзорния съвет като Комитет за възнагражденията се провежда веднъж годишно, през месец декември на съответната календарна година. На редовното годишно заседание Надзорният съвет извършва оценка на съответствието на структурата на възнагражденията с постигането на целите на групата, взема решение за извършване на промени, при необходимост.

Политиката за възнагражденията има за цел да постигне обвързване на резултатите от труда на служителите (качество и количество на извършената работа, постигане на определени цели,

завършване на работа по проекти в определени срокове и др.) с индивидуалното трудово възнаграждение на служителите с цел повишаване на ефективността на труда на служителите. За целите на Политиката за възнагражденията се дефинират постоянни и променливи възнаграждения, както и обезщетения при напускане/освобождаване и други случаи на прекратяване на договора.

- Постоянните възнаграждения се отнасят за всички служители под формата на основна работна заплата и допълнителни трудови възнаграждения от постоянен характер, видът и размерите на които се определят от Кодекса на труда и други нормативни актове;
- Променливи възнаграждения са допълнителни възнаграждения, които се сформират на база получени резултати по предварително зададени критерии, в които се включват: целеви награди, премии, бонуси, облаги, свързани с пенсиониране и други материални стимули – еднократни допълнителни възнаграждения за положени извънредни усилия в работата; за успешно завършен конкретен проект, за победителите в състезания, свързани с конкретна кампания, за изпълнение на срочни задачи и други.
Променливото възнаграждение, което е обвързано с резултатите от дейността и неговият общ размер, се основава на комбинация от оценката за изпълнението на работата и резултатите на отделния служител, резултатите на структурното звено, в което работи, както и на резултатите на групата като цяло.
- Придобивки със социален характер – това са социални плащания /празнични бонуси, допълнителна здравна застраховка, застраховка живот, социални плащания при раждане на дете, сключване на брак, смърт на близък и др./, които не са обвързани с постигане на конкретни резултати и се полагат на всички служители.

Възнагражденията на ръководните служители от контролните звена по чл. 5, ал. 1, т.3 се наблюдават пряко от Надзорния съвет, който контролира спазването на изискването техните възнаграждения да са определени съобразно степента на постигане на целите, свързани с конкретните им функции, независимо от резултатите на контролираните структурни звена.

Измерването на резултатите от дейността, използвано за изчисляване на променливите елементи на възнаграждението, включва корекция за всички видове настоящи и бъдещи рискове и отчита разходите за набиране на капитал и изискваната ликвидност.

Не се позволява плащане на гарантирано променливо възнаграждение. Разумното управление на риска и принципът на заплащане според резултатите не допускат предоставяне на гарантирано променливо възнаграждение.

Общият размер на променливите възнаграждения не трябва да ограничава способността на групата да поддържа и подобрява своята капиталова база.

Годишното променливо възнаграждение на всички категории служители не може да надвишава левовата равностойност на 50 000 евро и не може да представлява повече от една трета от общото годишно възнаграждение на съответния служител.

Прилагането на политиките и процедурите за възнагражденията е обект на периодичен и независим вътрешен преглед най-малко веднъж годишно от Служба вътрешен одит или от Анкетна комисия, определена със заповед на изпълнителните директори с участието на Служба

вътрешен одит, който следва да приключи с изготвянето на доклад , който да представи за информация и одобрение /в случай на предложени промени и отправени препоръки/ пред Надзорен съвет.

Изплащането на годишното променливо възнаграждение се обвързва с резултатите от дейността чрез комбинация от оценките за работата на служителя, на съответното структурно звено и като цяло, като обхващат период от няколко години, така че оценъчният процес да се основава на дългосрочното изпълнение на дейността.

Променливи възнаграждения за постигнати годишни резултати /годишен бонус/ се предоставят по структурни звена, като разпределението им между служителите се осъществява след отчитане приноса на всеки служител, съгласно принципите и процедурата за разпределение на променливите възнаграждения, определена в Системата за допълнително стимулиране на персонала.

Променливите възнаграждения за постигнати годишни резултати на служители са в зависимост от дейността по предварително зададени критерии и оценката от индивидуалното представяне при спазване на постигане на разумен баланс между постоянното възнаграждение и бонуса.

Служителите се стимулират за постигнати конкретни лични и екипни резултати от определени дейности и в определени срокове при осъществяването на принципите за добро трудово представяне, спазване на вътрешните регламенти, спазване на технологичната и трудова дисциплина, проявени лоялност и коректност, неналожени дисциплинарни наказания и др.

За служителите от клонова мрежа извън категориите служители по чл.5, ал. 1-4 се определят променливи възнаграждения съгласно Система за стимулиране на служителите с клонова мрежа на Търговска банка Д АД.

Ако е налице отрицателен или незадоволителен финансов резултат, променливите възнаграждения се ограничават частично или напълно, чрез намаляване на разсрочените възнаграждения или чрез възстановяване на вече изплатени или придобити такива.

Плащането на променливото възнаграждение ще бъде изцяло или частично преустановено, когато:

- Групата не е постигнала конкретни показатели (като капиталова адекватност, ликвидност и др.);
- Финансовото състояние на Групата е изложено на сериозни проблеми, и особено когато непрекъсваемостта на бизнеса изглежда несигурна.
- В случай, че получаването на променливо възнаграждение е станало на базата на данни, оказали се впоследствие явно погрешни, служителите възстановяват (изцяло или отчасти) изплатената сума, като тази санкция се прилага и за променливи възнаграждения, получени в нарушение на Наредба 4 на БНБ и Регламент (ЕС) № 575/2013.
- Намаляване на разсрочените възнаграждения или възстановяване на вече изплатени или придобити такива задължително се извършва, когато служителят е извършил или допуснал действие или бездействие, което е довело до значителни загуби или е нарушил изискванията за надеждност и пригодност.

Видове възнаграждения:

- Постоянното възнаграждение включва възнаграждението, определено в индивидуалните трудови договори и договорите за възлагане на управление, което зависи от оценката на заеманата длъжност и от очакванията за индивидуално изпълнение, а впоследствие - и от оценката на индивидуалното изпълнение. Постоянното възнаграждение представлява значително голяма част от общото възнаграждение, което осигурява прилагането на гъвкава политика за променливото възнаграждение, включително възможност за неизплащането му.
- Променливо възнаграждение е елемент от общото възнаграждение под формата на премии, бонуси, облаги, свързани с пенсиониране и други материални стимули, които се дават въз основа на критерии за оценка на изпълнението на дейността.

Оповестявания, изисквани по член 450, параграф 1, буква з), подточки i) – ii) от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 450, параграф 1, буква з), подточки i) – ii) от Регламент 575, като използва образец EU REM5 от него.

31.12.2023 година	а	б	в	г	д	е	ж	з	и	й
	Възнаграждение на ръководния орган			Видове дейност						
	Надзорна функция на ръководния орган	Управленска функция на ръководния орган	Общо за ръководния орган	Инвестиционно банкиране	Банкиране на дребно	Управление на активи	Корпоративни функции	Функции за независим вътрешен контрол	Всички останали	Общо за Банката
1 Общ брой на идентифицирания персонал	3	13	16	3	144	0	62	10	185	420
2 В т.ч.: членове на ръководния орган										
3 В т.ч.: друго висше ръководство										
4 В т.ч.: друг идентифициран персонал										
5 Общо възнаграждение на идентифицирания персонал	1,889,832	1,142,120	3,031,952	181,262	5,195,113	0	2,556,728	645,811	4,464,863	16,075,729
6 В т.ч.: променливо възнаграждение	256,493	159,034	415,527	26,600	564,212	0	345,710	90,064	434,767	1,876,880
7 В т.ч.: постоянно възнаграждение	1,633,339	983,086	2,616,425	154,662	4,630,901	0	2,211,018	555,747	4,030,096	14,198,849

Отпуснатите за 2023 г. променливи възнаграждения са изцяло в парични средства, без отложени възнаграждения, отпуснати за предходни периоди на изпълнение, разделени на дължима за финансовата година сума и дължима за следващите години сума, както и без отложени възнаграждения, които се изплащат през финансовата година и са намалени посредством корекции въз основа на постигнатите резултати.

Изискванията за Структура на променливото възнаграждение, Разсрочване на променливото възнаграждение и Облаги, свързани с пенсиониране са заложили в Членове 10, 11 и чл. 12, ал. 2 и 3 от Наредба №4 на БНБ, но не се прилагат за банка, която не е голяма институция по смисъла на чл. 4, параграф 1, т. 146 от Регламент (ЕС) No 575/2013 и стойността на активите на която на индивидуална основа съгласно Регламент (ЕС) No 575/2013 е по-малка или равна на левовата равностойност на 5 милиарда евро, усреднено за последните четири години, предхождащи текущата година, каквато е Търговска банка Д АД.

През финансовата година не са изплащани обезщетения за освобождаване от работа, отпуснати през предходни периоди и не е изплащано възнаграждение, надвишаващо или равно на 1 млн. евро за една финансова година на едно лице.

XXI. ОБРЕМЕНЕНИ С ТЕЖЕСТИ И СВОБОДНИ ОТ ТЕЖЕСТИ АКТИВИ

Оповестявания, изисквани по член 443 от Регламент 575

Съгласно Регламент 637, Банката оповестява информацията, посочена в член 443 от Регламент 575, като използва образци EU AE1 – EU AE3 от него.

Обременен с тежести актив означава актив, който е изрично или мълчаливо заложен или е обект на споразумение за гарантиране, обезпечаване или подобряване на кредитното качество на дадена трансакция.

Образец EU AE1 — Обременени с тежести активи и свободни от тежести активи

31.12.2023 година Консолидирана основа		Балансова стойност на активите, обременени с тежести		Справедлива стойност на активите, обременени с тежести		Балансова стойност на активите, свободни от тежести		Справедлива стойност на активите, свободни от тежести	
		10	в т.ч.: условно допустими за ИВЛК и ВЛК	40	в т.ч.: условно допустими за ИВЛК и ВЛК	60	в т.ч.: ИВЛК и ВЛК	90	в т.ч.: ИВЛК и ВЛК
			30		50		80		100
10	Активи на предоставящата информация институция	126,066				2,870,067			
30	Капиталови инструменти					274			
40	Дългови ценни книжа	125,544		123,574		66,134		65,959	
50	в т.ч.: покрити облигации								
60	в т.ч.: секюритизации								
70	в т.ч.: емитирани от сектор „Държавно управление“	125,544		123,574		56,449		56,449	
80	в т.ч.: емитирани от финансови предприятия					10,965		9,510	
90	в т.ч.: емитирани от нефинансови предприятия								
120	Други активи	522				120,215			
		126,066				3,056,690			

Образец EU AE2 — Получени обезпечения и емитирани собствени дългови ценни книжа

31.12.2023 година		Справедлива стойност на обременените с тежести получени обезпечения или емитираните собствени дългови ценни книжа		Без тежести	
				Справедлива стойност на получени обезпечения или емитирани собствени дългови ценни книжа, които могат да бъдат обременени с тежести	
		10	в т.ч.: условно допустими за ИВЛК и ВЛК	40	в т.ч.: ИВЛК и ВЛК
130	Получени обезпечения от предоставящата информация институция				
140	Заеми при поискване				
150	Капиталови инструменти				
160	Дългови ценни книжа				
170	в т.ч.: покрити облигации				
180	в т.ч.: секюритизации				
190	в т.ч.: емитирани от сектор „Държавно управление“				
200	в т.ч.: емитирани от финансови предприятия				
210	в т.ч.: емитирани от нефинансови предприятия				
220	Заеми и аванси, които не са заеми при поискване				
230	Други получени обезпечения				
240	Емитирани собствени дългови ценни книжа, които не са собствени покрити облигации и секюритизации				
241	Емитирани собствени покрити облигации и секюритизации, все още непредоставени като залог				
250	ОБЩО АКТИВИ, ПОЛУЧЕНИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ЕМИТИРАНИ СОБСТВЕНИ ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА	126,066			

Образец EU АЕЗ — Източници на тежести

31.12.2023 година		Съчетаващи пасиви, условни пасиви или предоставени в заем ценни книжа	Активи, получени обезпечения и емитирани собствени дългови ценни книжа, различни от покрити облигации и секюритизации, обременени с тежести
		10	30
10	Балансова стойност на избрани финансови пасиви	124,480	125,544

XXII. РИСКОВЕ ОТ ЕКОЛОГИЧЕН, СОЦИАЛЕН И УПРАВЛЕНСКИ ХАРАКТЕР

Оповестявания, изисквани по член 449а от Регламент 575

Банката не е емитирала ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар на която и да е държава членка на ЕС, поради което не оповестява информация в съответствие с чл. 449а от Регламент (ЕС) № 575/2013.

XXIII. РАЗПРОСТРАНЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

В съответствие с чл. 433а и чл. 434 от Регламент (ЕС) № 575/2013, Групата оповестява информацията в съответствие с осма част от Регламент (ЕС) № 575/2013 ежегодно на своята интернет страница в раздел „Оповестяване“.

XXIV. ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководство, че Групата е оповестила изискваната информация по осма част от Регламент (ЕС) № 575/2013 в съответствие с официалните политики и вътрешни процеси, системи и контролни механизми. Ръководството счита, че Групата е спазила изискванията за оповестяване и изложената информация осигурява прозрачност по отношение на вътрешното управление.